# Het Grote LASTDODO Invoer Vademecum Voor Strips

Of

Alles wat je altijd al wilde weten over het invoerscherm, maar nooit durfde vragen

| Versie | Datum |
|---|---|
| 1.0 | 22 November 2011 |
| 2.0 | 19 November 2012 |
| 2.1 | 16 Maart 2013 |
| 3.0 | 25 November 2013 |
| 3.1.1 | 13 december 2016 |
| 3.1.2 | 16 april 2018 |
| 4.0 | 10 augustus 2020 |
| 4.01 | 18 oktober 2022 |
| 4.1 | 24 oktober 2022 |
| 4.2 | 2 december 2022 |
| 4.2.1 | 18 januari 2023 |
| 4.2.2 | 10 oktober 2023 |

INHOUDSOPGAVE

1 WAT KAN ER IN DE RUBRIEK STRIPS WORDEN INGEVOERD. ..... 11

1.1 Strips ..... 11

1.2 Boeken over strips ..... 11

1.3 Knipsels ..... 11

1.4 Bijlagen ..... 12

1.5 Boxen en Sleeves ..... 12

1.6 Folders ..... 12

1.7 Showmateriaal ..... 12

1.8 Kalenders ..... 12

1.9 Misdrukken ..... 12

1.10 Prentenboeken, Kinder-, kleur- en speelboeken ..... 12

1.11 Illegale uitgaven ..... 12

1.12 Proefdrukken ..... 13

1.13 Huisvlijt ..... 13

1.14 Varianten ..... 13

2 ALGEMENE TIPS VOOR HET INVULLEN ..... 13

2.1 Een handige volgorde voor alle velden ..... 13

2.2 Waar op te letten bij het invullen ..... 14

2.3 Hoe om te gaan met korte zoektermen van een of twee tekens ..... 14

3 TITEL ..... 14

3.1 Taal en Hoofdletters ..... 15

3.2 Onschrijfbare talen ..... 15

3.3 Stofomslagen ..... 15

3. 4 Titelloze albums ..... 15

3.5 Meerdere titels op hetzelfde boek ..... 15

3.6 Ondertitels ..... 15
3.7 Nummers op de kaft ..... 16
3.8 naam van de held ..... 16
3.9 Tijdschriften en COMICS ..... 16
3.10 boxen en sleeves ..... 16
3.11 Knipsels van Losse gags ..... 16
4 COVER ..... 17
5 AFMETINGEN ..... 17
5.1 Notatie en eenheden ..... 17
5.2 schuifdoos en Box ..... 17
6 SOORT ..... 17
6.1 Agenda ..... 17
6.2 Album ..... 17
6.3 Beeldroman ..... 18
6.4 Bijlage ..... 18
6.5 Bundeling ..... 18
6.6 Catalogus ..... 18
6.7 Comics/Classics ..... 18
6.8 Filmboekje ..... 18
6.9 Folder ..... 18
6.10 Kalender ..... 18
6.11 Kinder-, kleur- of speelboek ..... 18
6.12 Knipsel ..... 18
6.13 Lilliput ..... 19
6.14 Losbladig Album ..... 19
6.15 Manga ..... 19

6.16 Minialbum ..... 19
6.17 Oblong album ..... 19
6.18 Persdossier ..... 19
6.19 Pocket ..... 19
6.20 Prentenboek ..... 19
6.21 Showmateriaal ..... 19
6.22 Reclameuitgave ..... 19
6.23 Stripinformatie/Secundair ..... 19
6.24 Tijdschrift ..... 19
6.25 Trade Paperback (TPB) ..... 19
6.26 Vouwstrip/leporello ..... 20
6.27 Box/SLEEVE ..... 20
7 UITGEVERIJ ..... 21
7.1 schrijfwijze ..... 21
7.2 toevoegingen ..... 21
7.3 Naamsvarianten ..... 21
7.4 Imprints ..... 21
7.5 Stripwinkels ..... 22
7.6 Meerdere uitgevers ..... 22
7.7 Reclame uitgaven ..... 22
8 JAAR ..... 22
8.1 Onjuist jaartal in boek ..... 22
8.2 Jaartal niet bekend ..... 22
9 DRUK ..... 22
9.1 Voorpublicaties ..... 23
9.2 Gelijktijdig uitgegeven ..... 23

9.3 Herziene uitgaven ..... 23
9.4 Mix van oud en nieuw materiaal ..... 23
9.5 latere Herdrukken ..... 23
10 ISBN Barcode/EAN/UPC ..... 23
10.1 Schrijfwijze ..... 24
10.2 Geen ISBN in boek ..... 24
10.3 Wel ISBN in boek ..... 24
10.4 Meerdere ISB nummers vermeldt ..... 24
10.5 Foute ISB nummers ..... 24
10.6 barcode\EAN\UPC ..... 24
11 OPLAGE ..... 24
12 AANTAL BLADZIJDEN ..... 25
12.1 Boeken en albums ..... 25
12.2 Tijdschriften ..... 25
12.3 Comics ..... 25
12.4 Bundelingen ..... 25
13 INKLEURING ..... 25
14 TAAL/DIALECT ..... 27
14.1 Meerdere talen ..... 27
15 VERHALEN ..... 27
15.1 VERHAALTITEL ..... 27
15.1.1 taal en Hoofdletters ..... 27
15.1.2 onschrijfbare talen ..... 28
15.1.3 Naam van de held ..... 28
15.1.4 Verhaal zonder titel ..... 28
15.1.5 verhalen die geen strip zijn ..... 28

15.1.6 Vertaalde verhalen....28
15.2 VERHAALNUMMER....28
15.2.1 Bestaande nummering....29
15.2.2 Geen bestaande nummering....29
15.2.3 verhaaltypes en volgnummers....29
15.32.2.2 Doorlopende verhalen....29
15.2.4 Onbekend volgnummer....29
15.2.5 Onderdeel is geen strip....29
15.3 SERIE(S)/HELD(EN)....30
15.3.1 Schrijfwijze....30
15.3.2 Historische personen en romanhelden....30
15.3.3 verschillende auteurs....30
15.3.4 Naamswijzigingen....30
15.3.5 Aliassen....31
15.3.6 Parodieën....31
15.3.7 One-shots....31
15.3.8 Meerdere Helden....31
15.3.9 Gelijke namen....31
15.3.10 Superhelden en Geheime identiteiten....32
15.3.11 Tijdschriften en tijdschriftbijlagen....32
15.3.12 Buitenlandse namen....32
15.3.13 Alle helden bij één verhaal....33
15.4 TEKENAAR(S)....33
15.4.1Schrijfwijze....33
15.4.2 Aliassen en Pseudoniemen....33
15.4.3 Inkters, kleurders en letteraars....34

15.4.4 Studio's en medewerkers ..... 34
15.5 SCENARIST(EN) en Vertaler(s) ..... 34
15.5.1 Schriifwijze ..... 34
15.5.2 Scenarist dezelfde als tekenaar ..... 35
15.5.3 Aliassen en pseudoniemen ..... 35
15.5.4 Oorspronkelijke auteur ..... 35
15.5.5 Vertalers ..... 35
16 ALBUMREEKS ..... 35
16.1 Officiele reeksnamen ..... 36
16.2 Algemeen gangbare reeksnamen ..... 36
16.3 Tijdschriften ..... 36
16.4 Comics ..... 36
16.5 Bundelingen ..... 36
16.6 Knipsels ..... 37
16.7 Tijdschriftbijlagen ..... 37
16.8 Reclame uitgaven ..... 37
16.9 Illegale uitgaven ..... 37
16.10 Catalogi ..... 37
16.11 Kalenders ..... 37
16.12 Secundaire literatuur ..... 37
16.13 Overige reeksnamen ..... 38
16.14 Hard en softcovers ..... 38
16.14 De reeks "Eenmalige uitgaven" ..... 38
16.15 Niet-Nederlandstalige reeksen ..... 39
16.16 Niet meer te gebruiken reeksnamen ..... 39
17 NR.IN ALBUMREEKS ..... 39

17.1 Hard en softcovers ..... 39
17.2 Speciale nummers ..... 39
17.3 gelijktijdig uitgegeven albums ..... 40
18 NUMMERTOEVOEGING ..... 40
18.1 Schrijfwijze ..... 40
18.2 Door uitgever aangegeven ..... 40
18.3 Niet door uitgever aangegeven ..... 41
18.4 Verschillende drukken ..... 41
19 AFBEELDINGEN ..... 41
19.1 Afbeelding 1 ..... 41
19.2 Afbeelding 2 ..... 41
19.3 Afbeelding 3 ..... 42
19.4 Invoerformaten ..... 42
19.5 Hergebruik van afbeeldingen ..... 42
20 BIJZONDERHEDEN ..... 43
20.1 Beslist vermelden ..... 43
20.2 Misschien vermelden ..... 43
20.3 Beslist niet vermelden ..... 43
21 BIJLAGEN ..... 44
21.1 GEBRUIK VAN HOOFDLETTERS IN TITELS ..... 44
21.1.1 Nederlandse Titels ..... 44
21.1.2 Duitse Titels ..... 44
21.1.3 Engelse/Amerikaanse Titels ..... 44
21.1.4 Franse Titels ..... 44
21.1.5 Italiaanse titels ..... 45
21.1.6 Spaanse titels ..... 45

21.2 SAMENSTELLING ISBN VOOR NEDERLAND ..... 46

21.3 LANDEN CODES VOLGENS ISO 3166 ..... 47

REVISIE OVERZICHT ..... 48

# 1 WAT KAN ER IN DE RUBRIEK STRIPS WORDEN INGEVOERD.

## 1.1 STRIPS

De rubriek Strips is in eerste instantie bedoeld voor dingen waar je in kunt bladeren en die geheel of grotendeels gevuld zijn met stripverhalen. Dit laatste is essentieel. Iets is geen strip omdat er plaatjes van een stripfiguur in staan. Een encyclopedie met plaatjes van Suske en Wiske is precies dat, een encyclopedie met illustraties van Suske en Wiske. Er is geen sprake van een stripverhaal en een dergelijk boek hoort niet in de rubriek Strips. Ook prenten- en posterboeken zijn in het algemeen geen strip, ook niet als de maker een gevierd stripauteur is. Vuistregel: Als de plaatjes door het weglaten van alle teksten nog steeds een goed lopend verhaal vormen is het waarschijnlijk een strip.

Dingen waar je in kunt bladeren mag breed worden opgevat. Naast stripboeken en striptijdschriften mogen bijvoorbeeld ook agenda's worden ingevoerd. Als er maar stripverhalen instaan.

Let op: In uitzonderingsgevallen moet een stripboek niet bij de strips, maar bij de gewone boeken worden ingevoerd. Dit is bijvoorbeeld het geval als er binnen een bepaalde reeks zowel stripboeken als niet-stripboeken zijn verschenen. Een dergelijke reeks wordt dan niet gesplitst, maar integraal bij boeken ondergebracht. Een voorbeeld hiervan zijn de Peanuts pockets uit de Zwarte Beertjes reeks.
Ook het omgekeerde kan voorkomen. Sommige prentenboeken (zoals diverse comic 'swimsuit' uitgaven) maken deel uit van een stripreeks en horen dus wel bij de strips in plaats van bij de gewone boeken.

## 1.2 BOEKEN OVER STRIPS

Secundaire literatuur, stripcatalogi en persdossiers mogen in de rubriek Strips worden ingevoerd.

Catalogi van striptentoonstellingen en veilingen en programmaboeken van stripevenementen staan vanuit de historie nog gedeeltelijk bij de strips. Deze kunnen echter beter bij de gewone boeken worden ingevoerd, tenzij het boek duidelijk deel uitmaakt van een bij strips ingevoerde reeks. Het bij elkaar houden van de reeks heeft dan voorrang.

## 1.3 KNIPSELS

Uit kranten of tijdschriften geknipte strips mogen worden ingevoerd als ze voldoen aan de volgende voorwaarden:
1) De publicatie waar het knipsel uit komt is zelf niet in de rubriek strips van Lastdodo opgenomen.
2) Het moet een afgerond verhaal (of grap) zijn, of een niet in album opgenomen deel van het verhaal, zoals een aankondigingstrook.

Aankondigingstroken mogen los worden ingevoerd, maar ook als deel van het aangekondigde verhaal. Knipsels van illustraties worden niet in de rubriek strips opgenomen, maar in de rubriek Overig. Middenplaten, posters, katernen e.d worden als knipsel beschouwd als door het verwijderen de paginanummering van de publicatie niet meer doorloopt. Als de paginanummering nog steeds doorloopt is het een bijlage (zie ook 1.4)

Knipsels worden vaak ingeplakt of anderszins tot een boekje verwerkt. Dergelijke boekjes worden niet als zodanig in de catalogus opgenomen (zie 1.13) , maar kunnen wel worden ingevoerd als zijnde een set losse knipsels. Bij het eigen exemplaar kan dan vermeld worden dat de knipsels ingeplakt zijn.

### 1.4 BIJLAGEN

Binnen de rubriek strips geldt dat zaken die ‘los kunnen raken’ ook los mogen worden ingevoerd. Bijlagen, die zelf een strip zijn, zoals de mogen dus als zelfstandig item worden ingevoerd, ook als de publicatie waar deze bijlagen oorspronkelijk bijzaten zelf al in Lastdodo is opgenomen.
Let op: Iets is alleen een Bijlage als de verwijdering ervan geen gevolgen heeft voor de paginanummering van de publicatie. Is dat wel het geval dan is het een Knipsel. Peptoe’s zijn bijlagen, Robbedoes microboekjes zijn knipsels

### 1.5 BOXEN EN SLEEVES

Boxen en sleeves mogen alleen als zelfstandig item worden ingevoerd als de betreffende box of sleeve bedoeld is om meer dan één album in te bewaren en alleen als de box of sleeve gevuld, dus compleet met inhoud, is uitgegeven. Lege boxen of sleeves, moeten in de rubriek overig.

### 1.6 FOLDERS

Folders horen niet thuis in de rubriek Strips. De nog aanwezige folders zullen worden overgezet naar de rubriek Overig..

### 1.7 SHOWMATERIAAL

Promotiemateriaal dat er uitziet als een stripboek, maar dat niet is, zoals vertegenwoordigerdummy’s,.

### 1.8 KALENDERS

Kalenders horen niet thuis in de rubriek Strips. De nog aanwezige kalenders zullen worden overgezet naar Overig.

### 1.9 MISDRUKKEN

Misdrukken mogen alleen in de catalogus worden opgenomen als het gaat om een onbedoeld in de handel gekomen (deel van een) oplage. Individuele misdrukken worden gewoon beschouwd als een ernstig beschadigd exemplaar.

### 1.10 PRENTENBOEKEN, KINDER-, KLEUR- EN SPEELBOEKEN

Dit zijn nooit strips. Ze mogen alleen bij de strips worden ingevoerd als ze logisch deel uitmaken van een al bestaande reeks. Het bij elkaar houden van een dergelijke reeks krijgt dan de voorrang. Later kunnen deze reeksen integraal worden overgezet naar de juiste rubriek.

### 1.11 ILLEGALE UITGAVEN

Illegale uitgaven, dat wil zeggen stripboeken en -bladen die zijn gemaakt zonder toestemming van de rechthebbenden nemen we op in Lastdodo als aannemelijk is dat er sprake is (geweest) van vrije distributie van de betreffende uitgave.

Aan illegale uitgaven wordt geen cataloguswaarde toegekend.

### 1.12 PROEFDRUKKEN

Proefdrukken worden alleen opgenomen als het een compleet album is, dus met kaft. Daarnaast zal je de proefdruk op een andere manier moeten kunnen onderscheiden van het uiteindelijke album, bijv. andere titelpagina, ander colofon, andere kaft, andere binding. Dat iemand er proefdruk in (of op) heeft geschreven is dus niet voldoende.

### 1.13 HUISVLIJT

Huisvlijt, zoals zelf ingebonden albums, tijdschriften of knipsels nemen we niet op.

### 1.14 VARIANTEN

Alleen varianten van items die fysiek en irreversibel verschillen worden als zelfstandig item in de catalogus opgenomen. (prijs)Stickers, losse stofomslagen, wikkels en bijlagen zijn allemaal voorbeelden van toevoegingen die geen aparte opname rechtvaardigen

# 2 ALGEMENE TIPS VOOR HET INVULLEN

## 2.1 EEN HANDIGE VOLGORDE VOOR ALLE VELDEN

Je kunt natuurlijk het beste velden in die volgorde invullen waarbij datgene wat je in een bepaald veld gaat invullen alleen afhangt van iets wat je al eerder hebt ingevuld en niet van iets wat je verderop nog moet gaan invullen. De volgorde waarin de invoervelden op het moment in het invoerscherm getoond worden voldoet daar helaas niet aan. Het is dan ook beter om bij het invullen een andere volgorde aan te houden, zeker als je het nog niet zo vaak gedaan hebt.

Een handige en logische volgorde is de volgende:

**Titel**

**Cover**
**Afmetingen**

**Soort**

**Uitgeverij**
**Jaar**
**Druk**
**ISBN**
**Oplage**

**Aantal bladzijden**
**Inkleuring**
**Taal/Dialect**

Verhaal (of verhalen als er meer dan een verhaal is)
-**Verhaaltitel**
-**Verhaalnummer**
-**Serie\Held**
-**Tekenaar**
-**Scenarist**

**Albumreeks**
**Nr in albumreeks**
**Nr toevoeging**

**Afbeeldingen**

**Bijzonderheden**

In de volgende hoofdstukken zullen we alle invoervelden dan ook in deze volgorde behandelen. We leggen uit waar het veld voor dient en hoe het moet worden ingevuld.

## 2.2 WAAR OP TE LETTEN BIJ HET INVULLEN

Auteursnamen, uitgeverijen, reeksnamen et cetera, heel veel informatie zit al in de database en u hoeft dat niet iedere keer helemaal opnieuw in te vullen. Als u bij het invullen van een veld rustig typt zal er vaker wel dan niet een drop down tevoorschijn komen met resultaten die overeenkomen met wat u aan het invullen bent. Als daar de 'goede' tussen zit is het de bedoeling dat u die aanklikt, waarna het veld automatisch verder wordt ingevuld. Als u niet iets kiest uit de drop down, maar zelf het veld verder invult wordt wat u invult als nieuwe naam aan de database toegevoegd. Om doublures te voorkomen moet u dus wanneer dat mogelijk is altijd uit de drop down kiezen

## 2.3 HOE OM TE GAAN MET KORTE ZOEKTERMEN VAN EEN OF TWEE TEKENS

Soms bestaat een zoekterm\naam uit te weinig karakters, waardoor de drop down niet goed werkt. De oplossing is om dergelijke korte "woorden" langer te maken door simpelweg de letters te herhalen, tot een maximum van zes. Als het goed is komen daardoor de juiste resultaten wel in de drop down naar voren. L uitgaven (reeksnaam), zal niet in de drop down worden gevonden als u dit letterlijk zo intypt. Als u echter LLLLLL uitgaven typt gebeurt dit wel.

# 3 TITEL

**Algemeen**

Het veld Titel wordt gebruikt om aan te geven wat er op de voorzijde, en eventueel de rug (niet de achterkant) van het boek staat. Hier worden dus alleen dingen ingevuld die je kunt zien zonder het item open te slaan.
Als de titel op de voorzijde anders is dan de titel op de rug heeft de titel op de voorzijde voorrang.

**Hoe in te voeren**

### 3.1 TAAL EN HOOFDLETTERS

Bij het invoeren van titels volgen we wat betreft het gebruik van hoofd- en kleine letters in principe de regels die horen bij de taal van de titel, onafhankelijk van hoe het op de kaft staat. Zie bijlage 1 voor een overzicht van deze regels voor Nederlands, Duits, Engels, Frans, Italiaans en Spaans

### 3.2 ONSCHRIJFBARE TALEN

Als de titel in een taal staat die niet binnen Lastdodo kan worden weergegeven, zoals Russisch of Chinees, word bij voorkeur de titel ingevuld in de oorspronkelijke taal waar het boek voor het eerst in verschenen is. Als dat niet mogelijk is of niet bekend, kan naar keuze een Nederlandse vertaling of een fonetische weergave van de werkelijke titel worden gebruikt.
Om aan te geven dat dit niet letterlijk zo op de kaft staat zetten we dergelijke titels tussen vierkante haken:

**[Tintin en Tibet]**
**[Kuifje in Tibet]**

### 3.3 STOFOMSLAGEN

Bij albums met stofomslagen hebben titels op de omslag voorrang op titels op het boek zelf. Als er geen titel op het omslag staat maar wel op het boek zelf dan deze invullen, maar wel tussen teksthaken om aan te geven dat het er niet zo opstaat.

### 3. 4 TITELLOZE ALBUMS

Heel soms heeft een album geen titel, niet op de kaft en ook niet op de rug. Als er wel een titel binnenin het album staat vullen we die in, maar wel tussen teksthaken om aan te geven dat het er niet op staat. Als er ook geen titel binnenin staat kiezen we als titel de naam van de serie aangevuld met het volgnummer dat het album binnen de reeks heeft.

**Capricornus 12**

### 3.5 MEERDERE TITELS OP HETZELFDE BOEK

Als er meerdere verschillende titels op de omslag staan, bijvoorbeeld bij dubbelalbums, worden die allemaal opgenomen met tussen de titels een + teken en spaties De titelvolgorde is van boven naar beneden en van links naar rechts:

**Het geheim van Donkersloot + Alle hens aan dek**

Als het dezelfde titel is, maar in een andere taal, wordt de titels allemaal opgenomen met tussen de titels een liggend streepje en spaties. De titelvolgorde is van boven naar beneden en van links naar rechts:

**La Fleur d'or - De gouden bloem**

Bij zogeheten keerboeken met een andere titel op de 'andere voorkant' worden eveneens beide titels opgenomen met tussen de titels een slash en spaties. De meeste keerboeken hebben maar één colofon. Dit wordt als de 'echte' voorkant beschouwd en deze titel wordt als eerste genoemd. Als de voorkant niet te bepalen is worden de titels in alfabetische volgorde ingevoerd

**Titel _colofon_kant / Titel_andere_kant**
**A_titel / B_titel**

### 3.6 ONDERTITELS

Een eventuele ondertitel plaatsen we na de hoofdtitel en voorafgegaan door een liggend streepje en spaties. Als hoofd en ondertitel verbonden zijn met het woordje "of" vervangen we dat woordje of ook

door een liggend streepje:
**De Hobbit – Daarheen en weer terug**

### 3.7 NUMMERS OP DE KAFT

Als bij de titel op het boek staat: “Deel 1”, “Boek 2”, “Tome 3”, "nr. 4", “#28” “Volume Ten” of iets dergelijks laten we woorden als “Deel”, “Boek”, “Tome”, "nr.", “#” en “Volume” weg en plaatsen we het nummer aan het eind van de titel, maar alleen als de titel anders niet onderscheidend is omdat het om meerdere delen met dezelfde titel gaat. Het nummer wordt altijd in cijfers weergegeven, ook als het in letters op de kaft staat:
**Jommekes album 2**

### 3.8 NAAM VAN DE HELD

De naam van de held nemen we in principe niet mee, behalve als het een essentieel onderdeel van de titel is:
**De kampioen** (en niet Asterix – De kampioen)
**Asterix en het ijzeren schild**

Let op: Bij twijfelgevallen als het eerste Asterix deel geeft het aantal malen dat er Asterix op de omslag staat de doorslag. Staat er maar 1x Asterix, zoals bij de oudere drukken, dan wordt het “**De Gallier**”. Staat er 2x Asterix, zoals bij nieuwere drukken dan wordt het “**Asterix, de Gallier**”.

### 3.9 TIJDSCHRIFTEN EN COMICS

Tijdschriften krijgen als titel altijd de naam van het tijdschrift plus het volgnummer. Als de naam van het tijdschrift zelf op een nummer eindigt kan het teken # gebruikt worden voor het volgnummer:
**Eppo 24**
**Wordt vervolgd 6**
**Stripschrift 412**
**Zone 5300 #4**

Hoewel comics binnen Lastdodo in principe niet als tijdschrift worden beschouwd volgen ze wat titel betreft wel de tijdschriftregel titel+ volgnummer. De (sub-)reeks naam wordt als titel beschouwd.
**Batman and Robin 12**
**Dark Victory 6** (Uit de reeks Batman: Dark Victory [1999-2000] [USA])

### 3.10 BOXEN EN SLEEVES

Bij boxen en sleeves wordt voor de eigenlijke titel altijd “**Box –** “, respectievelijk “**Sleeve-”** opgenomen
**Box – Blake en Mortimer**
**Sleeve – Elfquest – Cyclus2**

### 3.11 KNIPSELS VAN LOSSE GAGS

Knipsels van Gags hebben meestal geen titel (en vaak ook geen volgnummer of iets anders om ze te kunnen onderscheiden). Deze krijgen als titel de naam van de serie/held gevolgd door de eerste vijf woorden van de tekst in de gag tussen teksthaken. Als er minder dan vijf woorden tekst zijn kan uiteraard worden volstaan met minder. Als de naam van de serie/held niet boven de plaat vermeld wordt mag deze in de titel worden weggelaten.
**Familie Achterop [Kijk eens wat Lotje nu]**
**[Wat denkt u dat er]**

# 4 COVER

**Algemeen**

Dit beschrijft hoe het boek is uitgevoerd, slappe kaft, harde kaft, stofomslag enzovoort.

**Hoe in te voeren**

4.1 Kies de juiste variant uit het drop down menu.

4.2 Als de exacte variant er niet tussen zit, kies dan voor een zo juist mogelijke beschrijving van het boek zelf en vermeld in het veld Bijzonderheden wat je hier niet kwijt kunt.
Voorbeeld: “Hardcover met stofomslag in schuifbox” staat niet in de lijst. Kies dan uit de drop down “Hardcover met stofomslag” als beste beschrijving van het boek zelf en zet bij Bijzonderheden dat het in een schuifbox zit.

# 5 AFMETINGEN

**Algemeen**

Binnen Lastdodo wordt de notatie breedte x hoogte gehanteerd.

**Hoe in te voeren**

### 5.1 NOTATIE EN EENHEDEN

Afmetingen dienen te worden ingevuld in de eenheid die je in je profiel als voorkeursmaateenheid hebt aangegeven. Dus in centimeters als je daar voor centimeters hebt gekozen en in inches als je daar voor inches hebt gekozen. Als decimaal scheidingsteken mag zowel een punt als komma worden gebruikt. Duizendtal scheidingstekens zijn niet toegestaan.

### 5.2 SCHUIFDOOS EN BOX

Als er sprake is van een boek in een schuifdoos of boeken in een box worden de maten van de schuifdoos/box aangehouden.

# 6 SOORT

**Algemeen**

Geeft de verschijningsvorm aan van het item. Een item kan aan meerdere kenmerken tegelijk voldoen en daarom kan ook meer dan één soort worden gekozen.

**Hoe in te voeren**

### 6.1 AGENDA

Dit spreekt voor zich. Kan vaak naast andere soorten worden gekozen.

### 6.2 ALBUM

De meest voorkomende publicatievorm. Als je er verder niets speciaals over kunt verzinnen is het waarschijnlijk een album. Afmetingen vanaf ongeveer 20x26 cm en groter.

### 6.3 BEELDROMAN

Beeldromans zien eruit als pockets, maar zijn veel kleiner (circa 9x13 cm). De rug is meestal gelijmd. Ze bevatten in het algemeen één plaatje per bladzijde. Dick Bos boekjes zijn een typerend voorbeeld van een beeldroman.

### 6.4 BIJLAGE

Iets dat oorspronkelijk is uitgegeven als deel van iets anders, of samen met iets anders. Alles kan een bijlage zijn, maar de soort Bijlage is alleen van toepassing op dingen die zelf een strip zijn.

### 6.5 BUNDELING

Een publicatie in één band, waarvan delen van de inhoud eerder los zijn gepubliceerd. Publicatie in een (strip)tijdschrift telt daarbij niet mee. Als de soort bundeling wordt gekozen moet altijd nog een tweede soort worden gekozen om aan te geven wat er gebundeld is.
Let op: “bundelingen” van comics met zachte kaft hebben een eigen unieke soortnaam (Trade paperback, zie 6.25).

### 6.6 CATALOGUS

Hieronder vallen bijvoorbeeld de stripcatalogi (zoals van Matla). Catalogus zegt iets over de inhoud en niet over de vorm. Mag alleen als tweede of extra soort worden ingevuld.
Let op: Veilingcatalogi en catalogi van evenementen en tentoonstellingen alleen als ze logisch deel uitmaken van een al bestaande reeks.

### 6.7 COMICS/CLASSICS

Comics en Classics zien eruit als tijdschriften, maar zijn meestal wat kleiner van formaat. Ze zijn meestal geniet in plaats van gelijmd en kunnen advertenties bevatten.
Let op: Binnen Lastdodo worden publicaties van de vorm Magazine (staat meestal op de cover) niet als comic beschouwd, maar puur als tijdschrift. Ook publicaties in de vorm Maandblad, Weekblad, Mensuel etc. moeten niet als comic/classic worden ingevoerd maar als tijdschrift.
Let op: Comics zijn formeel geen boeken en hebben dus geen ISBN. Omgekeerd zal een publicatie met een ISBN binnen Lastdodo daarom in principe niet als comic/classic worden ingevoerd.
Let op: Comics en classics hebben **nooit** een tweede soort.

### 6.8 FILMBOEKJE

Dit zijn boekjes met op elke pagina een plaatje, waarbij door snel genoeg te bladeren de illusie van beweging ontstaat. Formaat meestal vergelijkbaar met de Beeldromans.

### 6.9 FOLDER

Stripgerelateerd reclamedrukwerk met aankondigingen van te verschijnen striptijdschriften of stripboeken.

### 6.10 KALENDER

Spreekt voor zich.

### 6.11 KINDER-, KLEUR- OF SPEELBOEK

Zegt iets over de inhoud en niet over de vorm. Mag alleen als tweede of extra soort worden ingevuld.

### 6.12 KNIPSEL

Een (deel van een) stripverhaal dat uit de krant of tijdschrift waar het in gepubliceerd was is geknipt.

### 6.13 LILLIPUT
Kleine oblong boekjes (circa 10x5 cm). De rug is altijd geniet. Ze bevatten één plaatje of één strook per bladzijde. Bekende lilliputs zijn de boekjes van Akim.

### 6.14 LOSBLADIG ALBUM
Een volledig stripverhaal, waarbij de pagina's niet in een kaft zijn gebonden, maar los in portfoliovorm zijn uitgegeven. Meestal eenzijdig bedrukt.

### 6.15 MANGA
Dit is geen soort maar een genre. Mag alleen als tweede of extra soort worden ingevuld.

### 6.16 MINIALBUM
Het enige verschil tussen een gewoon album en een mini-album is de afmeting (kleiner dan 13x20 cm). Minialbums bevatten, net als gewone albums, meerdere stroken per bladzijde.

### 6.17 OBLONG ALBUM
Een album waarvan de breedte groter is dan de hoogte.

### 6.18 PERSDOSSIER
Een door de uitgever samengesteld dossier ten behoeve van journalisten. Meestal in de vorm van een boek met bijlagen of extra katernen.

### 6.19 POCKET
Boekjes met slappe kaft en een gelijmde rug. Significant kleiner dan een Album, maar groter dan de Beeldromans (circa 10x15 cm). Pockets zijn dikker en hebben meestal meer pagina's dan een (mini-)album.

### 6.20 PRENTENBOEK
zegt iets over de inhoud en niet over de vorm. Mag alleen als tweede of extra soort worden ingevuld.

### 6.21 SHOWMATERIAAL
Stripgerelateerd promotiemateriaal, anders dan Folders of Persdossiers, dat er wel min of meer uitziet als een boek. Dummy's vallen in deze categorie.

### 6.22 RECLAMEUITGAVE
Een strip uitgegeven ter promotie van iets anders. Mag alleen als tweede of extra soort worden gekozen.

### 6.23 STRIPINFORMATIE/SECUNDAIR
Boeken over strips, striphelden en stripauteurs. Zegt iets over de inhoud en niet over de vorm. Mag alleen als tweede of extra soort worden gekozen.

### 6.24 TIJDSCHRIFT
Een regelmatig verschijnende publicatie. Bevat normaliter artikelen en reclames. Verspreiding meestal naast losse verkoop ook via abonnement. Magazines en aanverwante publicatievormen vallen binnen Lastdodo onder de Tijdschriften.
Let op: Een krant/dagblad is geen tijdschrift. Deze staan voorlopig bij Boeken of Overig en krijgen in de toekomst een eigen rubriek.

### 6.25 TRADE PAPERBACK (TPB)
Een bundeling van eerder verschenen comics. TPB's hebben altijd een slappe kaft en meestal hetzelfde formaat als de oorspronkelijke comics. Bij TPB's nooit "comics\classics" als tweede soort invoeren.

### 6.26 VOUWSTRIP/LEPORELLO

Een strook welke in de lengterichting een aantal malen wordt dubbelgevouwen, waardoor een soort van zigzag boekje ontstaat. Een bekende vouwstrip zijn de stroken van Flipje van Tiel.

### 6.27 BOX/SLEEVE

Bij andere boxen en sleeves wordt naast de soort, Box of sleeve, atijd een tweede soort, zoals album, ingevoerd om aan te geven waarmee de box of sleeve gevuld is

# 7 UITGEVERIJ

**Algemeen**

In dit veld wordt de uitgever van de strip ingevuld. Er kunnen meerdere uitgevers worden ingevuld, omdat een boek in een samenwerkingsverband door meer dan één uitgever kan zijn uitgebracht.

**Hoe in te voeren**

## 7.1 SCHRIJFWIJZE

De uitgeversnaam wordt in de normale volgorde geplaatst:
**De Bezige Bij** (en niet "Bezige Bij, De")

## 7.2 TOEVOEGINGEN

7.21. In de naam van de uitgever worden de woorden "uitgever", "uitgeverij", "Verlag", "editeur" en andere variaties in principe NIET opgenomen. De enige uitzondering hierop is wanneer het een wezenlijk onderdeel is van de naam:
**Standaard** (en niet "Standaard uitgeverij")
**Carlsen** (en niet "Carlsen Verlag")
**Zuid Hollandse Uitgeversmaatschappij** (Want anders zou de afkorting ZHU nergens op slaan)

7.2.2 De vestigingsplaats en/of land van vestiging worden niet opgenomen. De enige uitzondering is als twee verschillende uitgeverijen exact dezelfde naam hebben. In dat geval wordt de vestigingsplaats of het land, afhankelijk van wat het handigst is, tussen vierkante haken aan de naam toegevoegd:
**Dargaud** (en niet "Dargaud Nederland")
**Kompas** (en niet "Kompas Amsterdam")

7.2.3 Eventuele toevoegingen als "BV", "NV", "INC", "Gmbh", etc. worden niet opgenomen.

7.2.4 "& Co" of "en Zonen" wordt wel opgenomen, tenzij het een voorzetting van een andere uitgeverij is:
**Van Goor** (en niet “Van Goor Zonen").

## 7.3 NAAMSVARIANTEN

Het is mogelijk dat er alternatieven zijn. "Kitchen Sink", "Kitchen Sink Press" en "Kitchen Sink Comics" wordt gezien als één uitgeverij. Het is dus niet de bedoeling om dergelijke varianten als nieuwe uitgevers in te voeren. Beheerders hebben de mogelijkheid om varianten aan een bestaande naam toe te voegen zodat er wel op gezocht kan worden.

## 7.4 IMPRINTS

Imprints en dochters worden als zelfstandige uitgever opgevoerd. Het is niet nodig om hierbij de moedermaatschappij te vermelden:
**Vertigo** (en niet "DC", "Vertigo/DC" of variaties daarop)

### 7.5 STRIPWINKELS

Als de uitgever een stripwinkel is wordt dit, om verwarring te voorkomen, opgenomen als “Stripwinkel <naam winkel>”:

**Stripwinkel Eppo**
**Stripwinkel Franka**

### 7.6 MEERDERE UITGEVERS

Meerdere uitgevers moeten apart opgegeven worden, tenzij ze exclusief bij elkaar horen.
"Dargaud" en "Lombard" moeten bijvoorbeeld altijd als aparte uitgevers worden opgevoerd, omdat Dargaud ook boeken uitbrengt zonder Lombard.
"Van Holkema & Warendorf" wordt niet gesplitst, omdat er geen boeken zijn die door uitgever "Van Holkema" of uitgever "Warendorf" zijn uitgebracht.

### 7.7 RECLAME UITGAVEN

Bij reclame uitgaven mag altijd de opdrachtgever of het merk als (extra) uitgever worden ingevoerd, ook als dat formeel niet de werkelijke uitgever is. Als de werkelijke uitgever bekend is dan deze ook invoeren.

## 8 JAAR

**Algemeen**

Hier het jaar invullen, waarin het item daadwerkelijk is uitgebracht.

**Hoe in te voeren**

### 8.1 ONJUIST JAARTAL IN BOEK

Als het jaar dat in het item staat niet het werkelijke jaar van uitgifte is, dan hier het werkelijke jaar van uitgifte invullen en in het veld Bijzonderheden melden dat het jaar niet juist in het boek staat.

### 8.2 JAARTAL NIET BEKEND

Als niet bekend is wanneer het item is uitgebracht blijft het veld Jaar leeg. Als het jaar wel ongeveer bekend is kan dit in het veld Bijzonderheden worden gemeld.

Let op: een eventueel vermeld jaar van copyright of depot is niet automatisch ook het jaar van uitgifte, maar geeft hooguit een ondergrens aan.

## 9 DRUK

**Algemeen**

In Lastdodo is plaats voor alle te onderscheiden drukken en uitgaven van een strip.

Binnen Lastdodo wordt ‘druk’ per taal bekeken. Voor iedere taal waarin een strip verschijnt, is er dus een 1e, 2e, etc. druk.

Naast de reguliere 1e, 2e, 3e…….druk kent Lastdodo ook nog de zogenaamde “Eerste druk van een heruitgave”. Deze naam is gereserveerd voor elke eerste druk in een herziene uitgave. Een uitgave wordt als ‘herzien’ beschouwd als er sprake is van een nieuwe reeks en/of nieuwe uitgever. Deze herziene

uitgaven worden vaak apart verzameld. Denk aan de verschillende Kuifje reeksen, of aan Guust Flater, waarvan de oorspronkelijke uitgaven op liggend formaat waren maar waarvan ook de eerste uitgaven op regulier formaat worden verzameld.

**Hoe in te voeren**

### 9.1 VOORPUBLICATIES

Tijdschriftpublicaties tellen niet mee voor het bepalen van de druk. Comics en classics worden binnen de rubriek strips wat dit betreft niet als tijdschrift gezien. Publicatie in een comic telt dus wel mee.

Let op: Een bundeling van tijdschriften kan dus gewoon een 1e druk zijn.
Let op:Een bundeling van comics/classics is alleen een 1e druk als het een bundeling van restanten betreft, waarvoor dus niet opnieuw gedrukt is. In alle andere gevallen is het hooguit een 1e druk van een heruitgave.
Let op: Een trade paperback (TPB) is binnen Lastdodo nooit een 1e druk.

### 9.2 GELIJKTIJDIG UITGEGEVEN

Als verschillende uitvoeringen van een strip binnen één maand verschijnen, worden ze geacht tegelijk te zijn verschenen. Als een strip tegelijkertijd zowel met slappe kaft als met harde kaft wordt uitgebracht mag dus bij alle twee 1e druk worden ingevuld. Dit geldt uiteraard ook voor gelijktijdig uitgebrachte variantcovers

### 9.3 HERZIENE UITGAVEN

Er is sprake van een herziene uitgave als een strip opnieuw wordt uitgebracht bij een andere uitgever of als onderdeel van een andere reeks. Als een strip opnieuw verschijnt in een herziene uitgave wordt “Eerste druk van heruitgave” ingevuld.
Let op er bestaat niet zoiets als een tweede druk van een heruitgave’.

### 9.4 MIX VAN OUD EN NIEUW MATERIAAL

Als er zowel eerder gepubliceerd als nieuw materiaal in een boek staat, zoals bij de Alef-Thau bundelingen van Sherpa, noemen we dit een eerste druk van een heruitgave.

### 9.5 LATERE HERDRUKKEN

Vanaf 4e druk kiezen voor "Herdruk". De werkelijke druk kan in het veld Bijzonderheden worden vermeld.

## 10 ISBN BARCODE/EAN/UPC

**Algemeen**

“Boeken” hebben een ISB nummer, andere publicatievormen hebben nooit een ISB nummer maar vaak wel een Barcode in de vorm van een EAN (13 karakters) of een UPC (12 karakters)

ISBN is er pas vanaf 1970, dus oudere albums kunnen die niet hebben. Vanaf 1 januari 2007 hebben ISB-Nummers 13 cijfers. Daarvoor was er officieel alleen ISBN-10 (10 cijfers), maar mocht je in 2006 alvast ISBN-13 erbij zetten. In Engeland bestond er wel al vanaf 1966 SBN, een 9-cijferige code waarop ISBN uiteindelijk gebaseerd is. In de bijlagen staat een uitleg over de samenstelling van het ISBN voor Nederland.
De EAN code van een boek is, om de verwarring compleet te maken, tegenwoordig identiek aan het ISB nummer van het boek.

In het veld ISBN komt het ISB nummer van het boek, maar alleen als dat ISB nummer ook daadwerkelijk in of op het boek vermeld is.

**Hoe in te voeren**

### 10.1 SCHRIJFWIJZE

ISB-Nummers kun je zowel met als zonder streepjes invoeren.
Let op: Voer een eventueel ISB-Nummer ook bij de juiste variant en druk van een album in. Een hardcover heeft in het algemeen een ander ISBN dan de softcover. Het ISBN kan soms zelfs per druk verschillen.

### 10.2 GEEN ISBN IN BOEK

Als er geen ISBN nummer wordt vermeld vullen we een liggend streepje "-" in. Ook als van het boek wel een ISBN bekend is maar dit staat niet in het boek zelf vullen we een liggend streepje in.

### 10.3 WEL ISBN IN BOEK.

10.3.1 Staat er wel een ISBN in het boek en is het boek voor 2007 verschenen, dan vullen we het ISBN met 10 cijfers in. Als het boek zowel een 10 als een 13-cijferig ISBN vermeldt, dan hier altijd kiezen voor het 10-cijferig ISBN.

10.3.2. Staat er wel een ISBN in het boek en is het boek van 2007 of nieuwer dan vullen we het 13-cijferig ISBN nummer in, ook als er een tweede 10-cijferig ISBN vermeld wordt. Het 10-cijferig ISBN mag alleen worden ingevuld als het het enige ISB nummer is dat in het boek vermeld wordt.

### 10.4 MEERDERE ISB NUMMERS VERMELDT

Een boek dat in het ene land door de ene uitgever is uitgegeven en in het andere land door een andere uitgever kan twee ISB nummers hebben. Dus niet een 10 cijferige en een 13 cijferige variant van hetzelfde nummer maar echt twee verschillende nummers. In dat geval kan een van beide in het ISBN veld worden ingevuld en moet de andere in het veld Bijzonderheden worden gemeld.

Soms wordt het binnenwerk van een boek gebruikt voor zowel zachte als harde kaft uitvoering en zijn de ISB nummers van beide uitvoeringen vermeldt. In dat geval het bij de uitvoering\kaft passende ISB nummer invullen

### 10.5 FOUTE ISB NUMMERS

Als bekend is dat de ISBN per abuis incorrect is opgenomen in het album dan wordt dit incorrecte ISBN gewoon ingevuld in het ISBN veld, tenzij dit niet kan omdat het niet aan de validatie regels van dat veld voldoet. Het moet dus wel een 'geldig' ISB nummer zijn volgens de regels als weergegeven in bijlage 12.2. Daarnaast wordt er melding gemaakt van de vergissing in het bijzonderheden veld.

### 10.6 BARCODE\EAN\UPC

Als een publicatie geen ISB heeft maar wel een EAN of UPC nummer wordt deze ingevuld in het betreffende veld, maar ook hier alleen als het nummer er ook echt op of in staat. Is er wel een nummer, maar staat het niet op de publicatie moet een liggend streepje worden ingevuld.
let op: Een boek kan zowel een ISB als (identiek) EAN nummer hebben. In dat geval moet het nummer in beide velden (ISB en EAN) worden ingevuld.

## 11 OPLAGE

**Algemeen**

Het totaal aantal exemplaren dat van dit item is gedrukt.

**Hoe in te voeren**

Voer het aantal exemplaren in dat hoort bij het beschreven item.

Voorbeeld: Van een boek zijn 250 genummerde en 25 geletterde exemplaren verschenen. Deze mogen als twee aparte items worden ingevoerd. Ze hebben in het algemeen ook een verschillende handelswaarde. Als dit als één item is ingevoerd, met in het veld Bijzonderheden vermeld dat er 250 genummerde en 25 geletterde exemplaren zijn, wordt in het veld oplage 275 ingevuld. Zijn het daarentegen twee aparte items dan wordt 250 respectievelijk 25 ingevuld.

## 12 AANTAL BLADZIJDEN

**Hoe in te voeren**

### 12.1 BOEKEN EN ALBUMS

Bij softcovers tellen we alle pagina's tussen de kaften. Bij hardcovers tellen we alle pagina's tussen de kaften, behalve de eventuele schutbladen. Die schutbladen tellen niet mee, ook niet als ze mooi bedrukt zijn.

### 12.2 TIJDSCHRIFTEN

Bij tijdschriften tellen we alle pagina's inclusief de omslag. De pagina's van eventueel meegeniete bijlagen tellen uiteraard niet mee.

### 12.3 COMICS

Bij comics tellen we alle pagina's pagina's inclusief de omslag. De pagina's van eventueel meegeniete bijlagen tellen uiteraard niet mee.

### 12.4 BUNDELINGEN

Bundelingen van tijdschriften of comics worden in dit opzicht altijd beschouwd als boek. Daar dus de buitenkaft en eventuele schutbladen niet meetellen. Mee ingebonden omslagen van individuele tijdschriften of albums tellen nu wel mee.

12.4 Losbladig album.

Het totale aantal bedrukte vellen, inclusief eventuele titelpagina's en prenten. Het maakt daarbij niet uit of de vellen enkel- of dubbelzijdig bedrukt zijn.

## 13 INKLEURING

**Algemeen**

Dit beschrijft de druktechnische inkleuring van de pagina's in het binnenwerk van het boek.

Binnen Lastdodo hanteren we de volgende definities voor de wijze waarop een pagina is bedrukt:

- Ongekleurd: een pagina die in één enkele kleur is gedrukt. Het maakt niet uit wat voor kleur dat is. Het maakt ook niet uit of de ene pagina in een andere kleur is als de andere, zoals bij oudere Suskes en Wiskes.
- Met steunkleur: een pagina die in één enkele kleur is gedrukt en gedeeltelijk ingekleurd met één enkele andere kleur.
- Gekleurd: een pagina in meerkleuren druk

Let op: Grijstinten tellen als kleur, rasters niet

Deze definities gaan over het drukken, niet over het tekenen. Als een tekenaar vanwege het effect (droom, flashback of iets dergelijks) een plaat zwart/wit laat is de pagina daarmee niet ongekleurd. Hij is nog steeds 'in kleur' gedrukt.

**Hoe in te voeren**

13.1 Als alle pagina's in de publicatie Ongekleurd zijn wordt "Ongekleurd" ingevuld.

13.2 Als alle pagina's in de publicatie met steunkleur zijn wordt "Met steunkleur" ingevuld.

13.3 Als een gedeelte van de pagina's met steunkleur is, maar er zijn er ook ongekleurd wordt "Met Steunkleur" gekozen.

13.4 Als een gedeelte van de pagina's in kleur is gedrukt, maar er zijn er ook ongekleurd of met steunkleur wordt "Gedeeltelijk gekleurd" gekozen.

13.5 Als alle pagina's in de publicatie gekleurd zijn wordt "Gekleurd" ingevuld.

# 14 TAAL/DIALECT

**Algemeen**

De taal van de tekst. Bij tekstloze strips is de taal van de kaft en/of colofon bepalend. Alle dialecten worden als aparte talen beschouwd. Een strip kan meertalig zijn.
Let op: Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen Brits Engels en Amerikaans (of Australisch) Engels.Ook van bijvoorbeeld Frans of Spaans worden in principe geen varianten benoemd.

**Hoe in te voeren**

### 14.1 MEERDERE TALEN

Nooit combinaties van talen in één veld invoeren, maar elke taal apart toevoegen met de "Extra" knop.

# 15 VERHALEN

**Algemeen**

Het blok verhalen wordt gebruikt om de onderdelen van het item inhoudelijk in meer detail vast te leggen. Als een publicatie meerdere onderdelen of verhalen bevat is het de bedoeling om ieder onderdeel als apart verhaal in te voeren. Onderdelen die als verhaal kunnen worden ingevoerd zijn naast het ‘klassieke stripverhaal” bijvoorbeeld tekstartikelen, zoals een voorwoord of achtergrondinformatie. Ook losse illustraties en tekeningen mogen als verhaal worden opgevoerd. Dit geldt zelfs voor de illustratie op de voorkaft (meestal alleen interessant als deze door een andere tekenaar is getekend dan het verhaal binnenin).

## 15.1 VERHAALTITEL

**Algemeen**

De titel van het betreffende verhaal. Elk onderdeel dat als verhaal wordt ingevoerd moet een titel meekrijgen.

**Hoe in te voeren**

### 15.1.1 TAAL EN HOOFDLETTERS

Titels worden indien mogelijk in de gebruikte taal ingevuld. Bij het invoeren van titels volgen we wat betreft het gebruik van hoofd- en kleine letters in principe de regels die horen bij de taal van de titel, onafhankelijk van hoe het op de kaft staat. Zie bijlage 1 voor een overzicht van deze regels voor Nederlands, Engels, Duits, Frans, Italiaans en Spaans.

Als het verhaal een bewerking is van een ander verhaal of boek mag de titel van het oorspronkelijke verhaal of boek in de oorspronkelijke taal tussen vierkante teksthaken aan de titel worden toegevoegd. Dit is met name interessant als de twee titels niet aan elkaar te linken zijn. Het Conan verhaal “Panther’s blood” is een bewerking van een kort verhaal van Robert E. Howard getiteld “Guns of Khartum”.
**Panther’s blood [Guns of Khartum]**

### 15.1.2 ONSCHRIJFBARE TALEN

Als de titel in een taal staat die niet binnen Lastdodo kan worden weergegeven, zoals Russisch of Chinees, wordt bij voorkeur de titel ingevuld in de oorspronkelijke taal waarin het verhaal voor het eerst is verschenen. Als dat niet mogelijk is of niet bekend, kan naar keuze een Nederlandse vertaling of een fonetische weergave van de werkelijke titel worden gebruikt.
Om aan te geven dat dit niet letterlijk zo in het boek staat zetten we dergelijke titels tussen vierkante haken:

**[Tintin en Tibet]**

### 15.1.3 NAAM VAN DE HELD

De naam van de held nemen we in het algemeen niet mee, behalve als het een essentieel onderdeel van de titel is:

**De kampioen** (en niet “Asterix – De Kampioen”)
**Asterix en het ijzeren schild**

### 15.1.4 VERHAAL ZONDER TITEL

Bij titelloze stripverhalen vullen we [zonder titel] in. Dit moet tussen vierkante haken, om onderscheid te kunnen maken met een verhaal dat echt “Zonder titel” als titel heeft.

### 15.1.5 VERHALEN DIE GEEN STRIP ZIJN

Als het betreffende onderdeel geen stripverhaal is kunnen we eventueel achter de titel aangeven wat het dan wel is. Dit moet weer tussen vierkante haken, om aan te geven dat het niet letterlijk zo in het boek staat. Als het betreffende onderdeel geen titel heeft kan dit stuk worden weggelaten of een omschrijving tussen vierkante haken worden gegeven:

**Voorwoord [Tekstartikel]**
**[Illustratie]**
**[cover]**
**[paginaschetsen] [Illustratie]**

### 15.1.6 VERTAALDE VERHALEN

Het is de bedoeling dat er te zijner tijd voor verhalen naast het huidige titelveld een apart veld oorspronkelijke titel komt. In de tussentijd mag, als er sprake is van een vertaald verhaal, de oorspronkelijke titel in de oorspronkelijke taal tussen vierkante haken aan de titel worden toegevoegd.
Let op: altijd de titel in de taal van het boek als eerste en de oorspronkelijke als tweede

**Asterix en het ijzeren schild [Le Bouclier averne]**
**Das Geheimnis der Sümpfe [Het monster van de Moerplaat]**
**Helvedessumpfen [La frontière de l'enfer]**

## 15.2 VERHAALNUMMER

**Algemeen**

Het veld verhaalnummer dient om de verhalen binnen een serie chronologisch te kunnen ordenen, onafhankelijk van de publicatie, reeks of taal. Het gaat er dus niet om het hoeveelste verhaal in dit boek het is, maar het hoeveelste verhaal van de (hoofd-)serie/held.

**Hoe in te voeren**

### 15.2.1 BESTAANDE NUMMERING

Als er een (inter-)nationaal erkend systeem is om de verhalen van een serie te identificeren wordt dat gebruikt. Voorbeelden zijn de MV-nummers, volgens Mondria en Matla, voor verhalen over heer Bommel en de DD-nummering voor Donald Duck verhalen.

### 15.2.2 GEEN BESTAANDE NUMMERING

Als er geen systeem is wordt het verhaalnummer ingevoerd als <typeletter><volgnummer>.

### 15.2.3 VERHAALTYPES EN VOLGNUMMERS

Binnen Lastdodo onderscheiden we vier verhaaltypes, met bijbehorende typeletter:

- Gags: (meestal humoristische) verhaaltjes bestaande uit één of meer plaatjes, maar niet langer dan 1 pagina). Gags krijgen de letter **G** mee.
- Korte verhalen: Verhalen met een lengte van 2 tot 22 pagina's. Korte verhalen krijgen de letter **K** mee
- Lange verhalen: Verhalen langer dan 22 pagina's. Lange verhalen krijgen de letter **V** mee.
- Tekstverhalen, al dan niet geïllustreerd krijgen de letter **T** mee.

Let op, het gaat om de lengte van het complete verhaal, niet om hoeveel pagina's van dat verhaal in de publicatie is afgedrukt.

Het volgnummer geeft aan het hoeveelste verhaal van dat type het is dat binnen de serie gemaakt is.
Let op, G, K en V nummers hebben elk hun eigen volgnummerreeks. Er kan van een bepaalde serie dus zowel een V1 als een K1, een V2 als een K2 bestaan.
Voorbeeld: "Asterix en Cleopatra" is het 6e lange verhaal van Asterix. Als dit verhaal in een boek staat krijgt het dus altijd V6 als verhaalnummer, zelfs al is het het enige verhaal in het boek.
Voorbeeld: "De pyromaan" is het 2e korte verhaal van Franka. Als dit verhaal in een boek staat krijgt het dus altijd K2 als verhaalnummer, ook al staat het als 3e of 4e verhaal in het boek.

### 15.32.2.2 DOORLOPENDE VERHALEN

Als een verhaal over meerdere boeken doorloopt krijgen deze hetzelfde volgnummer en wordt aan het volgnummer een extensie -1, -2 etc. toegevoegd.
Voorbeeld, De Kuifje avonturen "Raket naar de Maan" en "Mannen op de Maan" vormen één doorlopend verhaal. "Raket naar de maan" heeft als verhaalnummer V14-1 en "Mannen op de maan" V14-2.

### 15.2.4 ONBEKEND VOLGNUMMER

Als het volgnummer niet bekend is mag ook alleen de typeletter G, K, V of T worden ingevuld.

### 15.2.5 ONDERDEEL IS GEEN STRIP

Als het betreffende onderdeel een tekstverhaal is (bijvoorbeeld een inleidend voorwoord of een geïllustreerd verhaal) wordt een T ingevuld. Dit zal vrijwel altijd zonder volgnummer zijn.
Als het onderdeel geen strip is en ook geen tekstverhaal (bijvoorbeeld een paginagrote illustratie of een advertentie) blijft het veld Verhaalnummer leeg.

## 15.3 SERIE(S)/HELD(EN)

**Algemeen**

Hoofdserie van dit verhaal, bijvoorbeeld Storm of Kuifje.

Een verhaal kan tot meerdere series behoren. Dit komt vooral bij comics veel voor. Als Batman en Superman in één verhaal voorkomen hoort dat verhaal zowel bij de serie Batman als de serie Superman en mogen beide als serie worden ingevuld.

**Hoe in te voeren**

### 15.3.1 SCHRIJFWIJZE

In de naam van de serie plaatsen we een lidwoord niet aan het begin maar aan het eind van de naam. Let er op dat het lidwoord ook een hoofdletter krijgt:

**Beverpatroelje, De**
**Patrouille des Libellules, La**
**New Avengers, The**

### 15.3.2 HISTORISCHE PERSONEN EN ROMANHELDEN

Als de hoofdpersoon van het verhaal een historisch persoon is en ook als zodanig in het verhaal gepresenteerd wordt (zie ook 15.3.6 Parodieën) moet als serie altijd de naam van die persoon worden gekozen. Een eventuele titel maakt bij historische personages in principe geen deel uit van de naam:
**Winston Churchill** (en niet “Het Politieke leven van Winston Churchill” of zoiets)
**George Patton** (en niet Generaal Patton of Generaal George Patton)

Hetzelfde geldt voor bekende romanhelden als Don Quichotte of Sherlock Holmes. Alleen kan daar een titel wel deel uitmaken van de naam

**Don Quichotte**
**Dr. Dolittle**
**Koning Arthur**

### 15.3.3 VERSCHILLENDE AUTEURS

Als er in verschillende periodes van een held uitgaven zijn geweest, al dan niet door verschillende auteurs en uitgevers, dan voegen we die toch samen onder dezelfde serie:

**Robbedoes en Kwabbernoot**
**Lustige Kapoentjes, De**
**Sjors en Sjimmie**

### 15.3.4 NAAMSWIJZIGINGEN

Als een serie in de loop der jaren een officiële naamswijziging ondergaat houden we de nieuwe naam aan. De oorspronkelijke naam blijft wel als alias bestaan, maar moet niet meer worden ingevuld. Dit geldt ook voor comic-helden die in vroeger een Nederlandse naam hadden, maar waarvoor nu de internationale naam gangbaar is:

**Kiekeboes, De** (en niet Kiekeboe)
**Vunzige Va** (en niet Koos Voos)
**Hulk** (en niet Rauwe bonk)

### 15.3.5 ALIASSEN

Aliassen en pseudoniemen worden in het weergavescherm wel getoond en er kan ook op worden gezocht, maar ze worden nooit in dit veld ingevuld. Alleen beheerders kunnen aliassen, pseudoniemen en naamsvarianten aan een serie koppelen.

### 15.3.6 PARODIEËN

Parodieën worden opgenomen bij de serie die geparodieerd wordt. Behalve als er sprake is van een parodie op een historisch personage of romanheld, waarbij feitelijk alleen (een variant op) de bekende naam gebruikt wordt als kapstok om een geheel nieuw karakter te scheppen.

Een sexparodie met als held Kluifje of Gnuifje krijgt dus gewoon Kuifje als serie. Maar helden als Robin Hoed of Leonardo worden wel als aparte serie beschouwd en niet bij Robin Hood of Leonardo da Vinci ondergebracht.

### 15.3.7 ONE-SHOTS

Voor losse verhalen waar verder geen vervolg op is geweest en waar geen historische of bekende romanheld in voorkomt (zie15.3.2) nemen we als serienaam de titel van het **verhaal** op. Dus niet de titel van het album, al kunnen die twee natuurlijk wel aan elkaar gelijk zijn.

### 15.3.8 MEERDERE HELDEN

Regel is dat karakters als extra serie mogen worden ingevuld als ze buiten het betreffende verhaal om al als zelfstandige serie/held bestaan.
Voorbeeld: als in een verhaal over Batman ook Catwoman en de Hoedeman voorkomen mag naast Batman ook Catwoman als serie/held worden ingevuld, maar de Hoedeman niet. Van de Hoedeman bestaan geen verhalen waar hij alleen de hoofdpersoon is en het is dus geen zelfstandige serie. Catwoman is dat wel.
Voorbeeld: Bij de Robbedoesverhalen waar de Marsupilami in voorkomt mag naast Robbedoes en Kwabbernoot ook de Marsupilami als extra serie worden ingevuld, want de Marsupilami is een zelfstandige serie/held. Graaf de Rommelgem is dat niet en hij mag dus nooit als extra serie/held worden ingevuld.
Let op: Geen combinaties van series in 1 veld invoeren, maar elke serie apart toevoegen met de "Extra" knop
Let op: Nooit **“diverse”, “meerdere”** of zoiets invullen.

### 15.3.9 GELIJKE NAMEN

Als er twee verschillende series zijn met (vrijwel) dezelfde naam kan aan de serienaam een label worden toegevoegd om de series te onderscheiden. Dit moet tussen vierkant haken om aan te geven dat het label geen deel uitmaakt van de naam en ook omdat het er in dan het weergavescherm niet uitziet als een alias of pseudoniem. Voor Europese strips is dit meestal de naam van de tekenaar (hier mag wel een alias worden gebruikt), en voor comics meestal de naam van de uitgever. Maar er zijn ook andere opties mogelijk:

**Icare [Boschaert]** en **Icare [Moebius]**
**Pitt [Image]** en **Pitt, The [Marvel]**
**Ontvoering, De [Tina]** en **Ontvoering, De [Eikenaar]**

**Let op**: Van historische personen, bekende romanhelden en dergelijke bestaat uiteraard maar één serie. Er is maar één Napoleon Bonaparte en er is maar één Klokkenluider-van-de-Notre-Dame. Deze dus nooit opsplitsen naar auteur of zo.

### 15.3.10 SUPERHELDEN EN GEHEIME IDENTITEITEN

Bij helden met een geheime of dubbele identiteit wordt de heldenvorm als serie beschouwd, en niet het dagelijkse alter ego.

**Batman** (en niet Bruce Wayne)

**Let op**: Vooral bij comics kennen we het verschijnsel dat een superheld in de loop der jaren door verschillende personen is vertolkt. Omdat de superheld leidend is en niet het alter ego voegen we dat altijd samen tot één serie. We kennen dus binnen Lastdodo maar één Robin, één Flash en één Groene Lantaarn.

Bij helden die soms avonturen beleven als zichzelf en soms als superheld wordt wel de dagelijkse identiteit gebruikt. Dit komt bijvoorbeeld bij diverse Disney figuren voor.

**Goofy** (en niet Supergoof)

### 15.3.11 TIJDSCHRIFTEN EN TIJDSCHRIFTBIJLAGEN

Als het item van de soort Tijdschrift of Tijdschriftbijlage is, MOET aan minimaal een van de verhalen de serie <naam tijdschrift. (tijdschrift)> <optioneel: (taal)> worden toegevoegd. Dat is noodzakelijk omdat de verhalen in tijdschriften verschillende en wisselende series hebben. Er is dus een extra serie nodig, die voor alle nummers van het tijdschrift hetzelfde is zodat via die serie alle nummers van het tijdschrift kunnen worden geselecteerd:

**Robbedoes (tijdschrift)**

**Bild & Bubbla (tijdschrift) (Zweeds)**

Als van een tijdschrift in verschillende landen edities verschenen onder dezelfde naam en in dezelfde taal wordt aan de naam nog de landencode tussen teksthaken toegevoegd. Zie 21.3 voor een overzicht van deze codes:

**Spirou [BEL] (tijdschrift) (Frans)**

**Spirou [FRA] (tijdschrift) (Frans)**

### 15.3.12 BUITENLANDSE NAMEN

Buitenlandse namen van helden mogen alleen worden opgenomen in het veld Serie/held als er geen Nederlandstalige stripboeken verschenen zijn waarin een andere naam gebruikt wordt, of als de Nederlandse naam in de loop der tijd is vervangen door de buitenlandse naam. Dit laatste betreft dan meestal comic helden.

**Kuifje** (en niet “Tintin”, “Kuifje/Tinitin”, “Kuifje (Tintin)” of andere variaties)

**Black Canary** (en niet Zwarte Kanarie)

**Six Million Dollar Man, The** (er bestaan geen Nederlandstalige STRIPboeken waarin een andere naam wordt gebruikt, De naam “Man van 6 miljoen” is alleen gebruikt in gewone boeken en op TV.)

Let op: Nooit buitenlandse namen of aliassen als extra of tweede serie invoeren

Let op: Als van een bepaalde serie geen publicatie in het Nederlands bestaat en er gekozen moet worden tussen verschillende buitenlandse namen altijd de naam kiezen waaronder de serie in de oorspronkelijke taal bekend is.

#### 15.3.13 ALLE HELDEN BIJ ÉÉN VERHAAL

Het wordt niet aanbevolen, maar het is wel toegestaan om (bijvoorbeeld bij folders of tijdschriften) één Algemeen Verhaal te maken met als titel de naam van de folder of tijdschrift (tussen vierkante haken) en alle series/helden bij dit ene algemene verhaal te onder te brengen. De velden Verhaalnummer, Tekenaars en Scenaristen blijven dan wel verplicht leeg, om te voorkomen dat series aan verkeerde auteurs worden gekoppeld.

## 15.4 TEKENAAR(S)

**Algemeen:**

In dit veld wordt per definitie de echte naam van de tekenaar ingevuld. Aliassen en Pseudoniemen worden in Lastdodo wel tussen haakjes achter de werkelijke naam weergegeven en er kan ook op gezocht worden, maar ze worden nooit in dit veld ingevoerd. Koppelingen tussen echte namen en pseudoniemen kunnen alleen door beheerders worden aangemaakt.

Als een auteur op de cover vermeld staat mag deze altijd worden opgevoerd, ook als hij feitelijk niet meer zelf aan het bewuste verhaal heeft meegetekend. Denk aan Walt Disney of Marten Toonder

**Hoe in te voeren:**

#### 15.4.1SCHRIJFWIJZE

.Namen van auteurs geven we weer in het formaat <Achternaam>, <Voornaam> <eventuele tussenvoegsels>. >. Bij personen met meer voornamen wordt de eerste voornaam altijd voluit geschreven. Eventuele volgende voornamen mogen naar keuze worden weggelaten, voluit geschreven, of met initialen aangeduid. De gemaakte keuze zal in het algemeen afhangen van wat het 'meest logisch' lijkt. Een eventuele titel maakt in principe geen deel uit van de naam.

**Lodewijk, Martin**
**Rotman, Gerrit Th.**

Denk er om dat bijvoorbeeld Chinezen zelf al de achternaam voor de voornaam schrijven. Thé Tjong-Khing wordt dus ingevuld als "Thé, Khing" en niet "Tjong-Khing, Thé" of zoiets.

#### 15.4.2 ALIASSEN EN PSEUDONIEMEN

Als de auteur zijn/haar echte naam gebruikt dan deze gewoon invullen.

Als niet bekend is of de gebruikte naam een pseudoniem is, dan de gebruikte naam langzaam intypen. Kies uit de dropdown box de juiste auteur, of vul de gebruikte naam in als hij er in de dropdown niet tussen staat.

Als wel bekend is dat de gebruikte naam een pseudoniem is, dan de echte naam invullen. Als het gebruikte pseudoniem nog niet aan de auteur gekoppeld is, en dus in het weergave scherm niet tussen haakjes achter de echte naam wordt getoond, moet contact worden opgenomen met een beheerder, om het gebruikte pseudoniem te koppelen aan de naam van de tekenaar. Door in het weergave scherm links op <beheerders> te klikken wordt zichtbaar wie beheerder zijn van dit gebied.

Let op: Vul nooit een echte naam en een alias als twee losse tekenaars in en voeg niet zelf aliassen toe in het invulveld.
Voorbeeld; Alleen "**Remi, Georges**" en niet "Hergé", "Remi, Georges (Hergé)" of andere combinaties en variaties daarop.

Let op: Vul nooit dingen in als “**onbekend**”, “**diversen**” of “**nvt**”, want het systeem slaat dit op als de naam van een auteur.
Let op: Een alias kent geen voor- of achternamen. Het is dus binnen Lastdodo altijd <William Vance> en nooit <Vance, William>

#### 15.4.3 INKTERS, KLEURDERS EN LETTERAARS

Inkters en inkleurders kunnen in de daarvoor bestemde velden worden ingevuld. Hierbij graag de regels volgens 15.4.1 en 15.4.2 volgen voor de schrijfwijze.

Inkleurders mogen, behalve als inkleurder, ook als extra tekenaar worden opgevoerd indien hun bijdrage onlosmakelijk deel uitmaakt van de definitieve plaat. Jorg de Vos (Storm) en Peter Ledger (Krijgers van het Schaduwrijk) mogen dus wel als extra tekenaar worden ingevoerd, maar bijvoorbeeld Wilma Leenders niet.

Voor letteraars bestaat nog geen apart veld. Voorlopig kunnen zij worden ingevuld in het veld Bijzonderheden. Later zullen we nog specifieke velden hiervoor toevoegen. Hierbij graag de regels volgens 15.4.1 en 15.4.2 volgen voor de schrijfwijze.

#### 15.4.4 STUDIO’S EN MEDEWERKERS

Als de namen van de daadwerkelijk betrokken medewerkers bekend zijn worden die ingevuld. Als dat niet bekend is wordt de naam van de studio ingevuld als <naam studio> studios. De meeste studios zijn genoemd naar de oprichter. Gebruik in dergelijke gevallen alleen de achternaam van de oprichter.
**Vandersteen Studios** (en niet Willy Vandersteen studios)
**Disney Studios**

## 15.5 SCENARIST(EN) EN VERTALER(S)

**Algemeen:**

In het veld wordt per definitie de echte naam van de schrijver ingevuld. Aliassen en Pseudoniemen worden in Lastdodo wel tussen haakjes achter de werkelijke naam weergegeven en er kan ook op gezocht worden, maar ze worden nooit in dit veld ingevoerd. Koppelingen tussen echte namen en pseudoniemen kunnen alleen door beheerders worden aangemaakt.

Als de strip een bewerking is van een ander verhaal, mag de schrijver van het oorspronkelijke werk ook als scenarist worden opgevoerd.

**Hoe in te voeren:**

#### 15.5.1 SCHRIIFWIJZE

Namen van auteurs geven we weer in het formaat <Achternaam>, <Voornaam> <eventuele tussenvoegsels>. Bij personen met meer voornamen wordt de eerste voornaam altijd voluit geschreven. Eventuele volgende voornamen mogen naar keuze worden weggelaten, voluit geschreven, of met initialen aangeduid. De gemaakte keuze zal in het algemeen afhangen van wat het ‘meest logisch’ lijkt. Een eventuele titel maakt in principe geen deel uit van de naam
**Schmidt, Annie M.G.**
**Rowling, Joanne K.**
**Lodewijk, Martin**

Denk er om dat bijvoorbeeld Chinezen zelf al de achternaam voor de voornaam schrijven. Thé Tjong-Khing wordt dus ingevuld als “Thé, Khing” en niet “Tjong-Khing, Thé” of zoiets.

### 15.5.2 SCENARIST DEZELFDE ALS TEKENAAR

Het veld moet ook worden ingevuld als de scenarist en tekenaar een en dezelfde persoon zijn.

### 15.5.3 ALIASSEN EN PSEUDONIEMEN

Als de auteur zijn/haar echte naam gebruikt dan deze gewoon invullen.

Als niet bekend is of de gebruikte naam een pseudoniem is, dan de gebruikte naam langzaam intypen. Kies uit de dropdown box de juiste auteur, of vul de gebruikte naam in als hij er in de dropdown niet tussen staat.

Als wel bekend is dat de gebruikte naam een pseudoniem is, dan de echte naam invullen. Als het gebruikte pseudoniem nog niet aan de auteur gekoppeld is, en dus in het weergave scherm niet tussen haakjes achter de echte naam wordt getoond, moet contact worden opgenomen met een beheerder, om het gebruikte pseudoniem te koppelen aan de naam van de tekenaar. Door in het weergave scherm links op <beheerders> te klikken wordt zichtbaar wie beheerder zijn van dit gebied.

Let op: Vul nooit een echte naam en een alias als twee losse auteurs in en voeg niet zelf aliassen toe in het invulveld.
Let op: Vul nooit dingen in als “**onbekend**”, “**diversen**” of “**nvt**”, want het systeem slaat dit op als de naam van een auteur.
Let op: Een alias kent geen voor- of achternamen. Het is dus binnen Lastdodo altijd <William Vance> en nooit <Vance, William>

### 15.5.4 OORSPRONKELIJKE AUTEUR

Als de strip gebaseerd is op een verhaal van een andere auteur dan wordt de naam van de auteur van het oorspronkelijke werk ingevuld met achter de naam [naar] tussen vierkant haken:
**Dickens, Charles [naar]**

Let op: als een tekst integraal en onbewerkt is opgenomen mag de toevoeging [naar] achter de naam achterwege blijven. Voorbeelden hiervan zijn onder meer de Gerard Reve verstrippingen door Dick Matena en sommige verstrippingen van Edgar Allan Poe’s gedicht “The raven”

### 15.5.5 VERTALERS

Voor Vertalers graag de regels volgens 15.5.1 en 15.5.3 volgen voor de schrijfwijze

## 16 ALBUMREEKS

**Algemeen:**

Reeks albums waarin het album is uitgegeven. Dit is meestal een subreeks binnen de serie zoals de “Blauwe reeks” binnen de serie “Suske en Wiske”. Maar het kan ook een reeks zijn die albums uit meerdere series bevat zoals “Collectie Jong Europa” of de “Wordt Vervolgd Romans”.

De Hoofdreeks is een door de beheerders samengesteld overzicht van de meest gangbare uitvoering van de reguliere verhalen (en daar de 1e druk van).

**Hoe in te voeren:**

### 16.1 OFFICIELE REEKSNAMEN

Als er door de uitgever een naam aan de albumreeks is gegeven, zoals “Vrije Vlucht” dan altijd die naam kiezen. Woorden als "collectie", "collection", "ausgaben" en zo worden niet meegenomen, tenzij ze onlosmakelijk deel uitmaken van de naam en het ook echt als zodanig op de kaft staat:

**Vrije Vlucht** (en niet "Collectie Vrije Vlucht"

Een officiële reeksnaam verandert niet als deze door een andere uitgever wordt voortgezet.

### 16.2 ALGEMEEN GANGBARE REEKSNAMEN

Als er door de uitgever geen naam is gegeven maar er wel een enigszins gangbare of logische naam bestaat voor de reeks dan deze kiezen:

**Blauwe reeks**

### 16.3 TIJDSCHRIFTEN

16.3.1 Tijdschriften krijgen als reeksnaam "Jaargang <Jaar>". Bij jaargangen die niet precies van 1 januari tot 1 januari lopen wordt als albumreeks een dubbel jaar gebruikt.

**Jaargang 1972**
**Jaargang 1981/1982**

Let op: Er bestaan tijdschriften (bijvoorbeeld Elfquest Magazine of Donald Duck) waarvan nummers opnieuw zijn uitgebracht, hetzij als gewone herdruk, hetzij als facsimile. Dergelijk nummers krijgen als albumreeks de jaargang van de oorspronkelijke eerste druk mee en niet het jaar van de herdruk (in het veld Jaar wordt uiteraard wel het jaar van de herdruk ingevuld).

16.3.2 Buitenreeks en Hors’ Serie nummers krijgen als reeksnaam “<naam tijdschrift> buitenreeks”:

**L’Echo de Savannes buitenreeks**

### 16.4 COMICS

Voor comics hanteren we de gangbare reeksnaam volgens de Overstreet Price Guide. Deze is op te zoeken via www.comicspriceguide.com (natuurlijk alleen nodig indien de reeks nog niet voorkomt in Lastdodo). Gaarne de reeksnaam van deze site overnemen.

Algemene regel is: Eerst de serienaam (eventueel gevolgd door dubbele punt, spatie, <subserienaam>). Vervolgens een spatie en tussen blokhaken de verschijningsperiode. Tot slot weer een spatie en tussen blokhaken de landenextensie. Voor deze landenextensie gebruiken we binnen Lastdodo de internationale 3-lettercode volgens ISO 3166. In bijlage 21.3 staat een lijst van de meest gebruikelijke. Een volledig overzicht is via internet te vinden:

**X-Men: Deadly Genesis [2005-2006] [USA]**

Let op: Deze conventies alleen gebruiken voor ‘echte’ comics en bundelingen op comic formaat (zoals trade paperbacks). Dus niet voor zaken als pockets, magazines of graphic novel achtige uitgaven op album formaat. Daarvoor graag de ‘gewone’ regels volgen

### 16.5 BUNDELINGEN

16.5.1 Bundelingen van tijdschriften krijgen als reeksnaam “Bundelingen <naam tijdschrift> <eventuele extra toevoegingen>”:

**Bundelingen Eppo**
**Bundelingen Vécu 2e reeks**

16.5.2 Bundelingen van Comics (hardcover dan wel Trade Paperback) krijgen de naam van de reeks waar het een bundeling van is met als extra toevoeging HC of TPB tussen de kale reeksnaam en de landenextensie:

**Batman: Arkham Asylum HC [GBR]**
**Akira (1988-1995) TPB [USA]**

16.5.3 Bundelingen van 'gewone' albums krijgen als reeksnaam "<Uitgever> bundelingen <eventuele extra toevoegingen>":

**Lombard bundelingen luxe**

### 16.6 KNIPSELS

Knipsels krijgen als reeksnaam "Tijdschrift Pub. <Naam tijdschrift>" of "Krant Pub. <Naam krant>":

**Tijdschrift Pub. Revue**
**Krant Pub. NRC**

### 16.7 TIJDSCHRIFTBIJLAGEN

Tijdschriftbijlagen krijgen als reeksnaam "Tijdschrift bijlagen <naam tijdschrift>":

**Tijdschrift bijlagen Donald Duck**

### 16.8 RECLAME UITGAVEN

Promotie-uitgaven, reclame uitgaven etc. krijgen als reeksnaam "Reclame uitgaven <uitgever/merk>":

**Reclame uitgaven Unox**

### 16.9 ILLEGALE UITGAVEN

Uitgaven van oorspronkelijk materiaal zonder toestemming van de rechthebbenden krijgen als reeksnaam "Illegale uitgaven <optioneel; uitgever>":

**Illegale uitgaven**

Parodieën, waarbij sprake is van nieuw materiaal maar zonder toestemming van de rechthebbenden gebruik wordt gemaakt van bestaande figuren krijgen als reeksnaam "Parodie uitgaven <optioneel; uitgever>":

**Parodie uitgaven Bastaard**

### 16.10 CATALOGI

Catalogi waarin een overzicht wordt gegeven van verschenen werk van een Serie/Held krijgen als reeksnaam "<serie/held> catalogi":

**Bommel Catalogi**

### 16.11 KALENDERS

Kalenders krijgen de reeksnaam " Kalenders <uitgever>":

**Kalenders Big Balloon**

### 16.12 SECUNDAIRE LITERATUUR

Secundaire literatuur krijgt de reeksnaam " Secundaire literatuur":

### 16.13 OVERIGE REEKSNAMEN

Als er geen naam gegeven of gangbaar is en het item is niet van een van de hierboven beschreven soorten dan in principe kiezen voor de volgende samengestelde reeksnaam: “<Uitgever> <Soort>”

Als een serie van uitgever wisselt krijgen we dus een nieuwe reeks, ook al worden de albums gewoon doorgenummerd. Dit in tegenstelling tot officiële reeksnamen als beschreven in 16.1.

De uitgever hoeft niet de regels van het veld Uitgeverij te volgen. Het gebruik van varianten en combinaties is hier toegestaan als de herkenbaarheid of identificatie van de reeks daar bij gebaat is.

De soort moet altijd in meervoudsvorm. De meest gebruikte soort is het neutrale “uitgaven”, maar er zijn allerlei meer specifieke soorten mogelijk. Soort mag hier ook breder worden opgevat dan de bij het veld Soort te kiezen lijst:

**Dargaud/Oberon uitgaven**
**Loempia pockets**
**Taptoe winterboeken**
**Silvester uitgaven luxe**
**Dupuis persdossiers**

### 16.14 HARD EN SOFTCOVERS

Als albums zowel in softcover als hardcover zijn uitgebracht worden deze in verschillende reeksen ondergebracht. In dat geval moet HC respectievelijk SC aan de betreffende reeksnaam worden toegevoegd om verwarring te voorkomen.

Als de albums uitsluitend in Hardcover zijn uitgevoerd mag HC aan de reeksnaam worden toegevoegd.
Als albums uitsluitend in softcover zijn uitgebracht wordt niets aan de reeksnaam toegevoegd:

**DLC uitgaven HC**
**DLC uitgaven SC**
**Dupuis uitgaven**

### 16.14 DE REEKS “EENMALIGE UITGAVEN”

Soms dreigt een boek als gevolg van het volgen van de gangbare regels in een reeks terecht te komen waar het duidelijk niet thuishoort. Om dit te voorkomen kan een dergelijk boek kan dan als reeksnaam “Eenmalige uitgaven” meekrijgen.
Voorbeeld: Het door DLC uitgegeven boek “Eppo Forever” is een album met korte verhalen van onder meer Storm en Franka. Als we hier de regels volgen krijgt dit boek de reeksnaam “DLC uitgaven HC” mee. Bij de serie Franka is dit geen probleem, maar de serie Storm heeft al een reeks “DLC uitgaven HC”. Dit boek hoort daar duidelijk niet bij, maar zou er wel tussen komen te staan. Om dit te voorkomen heeft “Eppo Forever” dus als reeksnaam “Eenmalige uitgaven”.

### 16.15 NIET-NEDERLANDSTALIGE REEKSEN

Bij niet-Nederlandstalige reeksen wordt tussen haakjes de taal aan de reeksnaam toegevoegd, behalve bij comics, die immers al een landextensie zoals (USA) hebben, en bij (bundelingen van) tijdschriften, omdat de serie zelf daar al een taal en/of land toevoeging heeft:

**Collection Pilote (Frans)**
**Standaard uitgaven luxe (Fries)**
**Kalenders Casterman (Frans)**
**Spirou album**

Let op: Vul nooit "**diversen**" of zoiets in, want daar zit totaal geen informatie in en er is ALTIJD een betere oplossing te verzinnen.

Let op: de albumreeks naar de serie noemen is negenennegentig van de honderd keer geen goed idee. Noem een reeks dus nooit "Asterix" of "Lucky-Luke" want er zijn talloze verschillende reeksen van dergelijke helden en zo'n naam geeft geen enkele informatie welke reeks er bedoeld wordt.

### 16.16 NIET MEER TE GEBRUIKEN REEKSNAMEN

De reeks **Eigen beheer uitgaven** wordt niet meer gebruikt. Deze gewoon behandelen als onder 16.12 beschreven

## 17 NR.IN ALBUMREEKS

**Algemeen:**

Het nummer dat daadwerkelijk op het album staat of (als er niets op het album staat) het nummer dat het daadwerkelijk in de albumreeks (specifieke reeks waarin het album is uitgegeven) inneemt. Als een reeks meer dan één album van een serie bevat moet het album een reeksnummer hebben

**Hoe in te voeren:**

### 17.1 HARD EN SOFTCOVERS

Nummering van Softcover (SC) versies van een reguliere Hardcover (HC) reeks zoals Vrije Vlucht of Getekend graag hetzelfde als de HC-versie maken.

### 17.2 SPECIALE NUMMERS

Het veld Nr. in Albumreeks is een numeriek veld. Dit betekent dat er alleen gehele getallen kunnen worden ingevuld. Sommige album nummers zijn echter geen geheel getal. In dergelijke gevallen kan er vaak slim gebruik worden gemaakt van het veld Nummertoevoeging en het feit dat in de overzichtspagina's (met de kleine fotootjes) de velden Nr. in albumreeks en Nummertoevoeging aan elkaar geplakt worden weergegeven.

Voorbeeld: albumnummer ½. Vul "1" in in het veld Nr. in Albumreeks en "/2" in het veld Nummertoevoeging. In de overzichtspagina ziet dit er dan uit als 1/2.
Voorbeeld: Albumnummer 12/13 (bijvoorbeeld een dubbelnummer van een tijdschrift). Vul 12 in in het veld Nr. in Albumreeks en "/13"in het veld nummertoevoeging. In de overzichtspagina ziet dit er dan uit als 12/13.
Voorbeeld: volgnummers 3-1, 3-2 etc. Vul "3" in in het veld Nr. in Albumreeks en ".1", ".2" in het veld nummertoevoeging. In de overzichtspagina ziet dit er dan uit als 3.1, 3.2.

Let op: gebruik van het – teken kan hier beter vermeden worden omdat dit ertoe kan leiden dat albums in de ‘verkeerde’ volgorde worden gesorteerd.

### 17.3 GELIJKTIJDIG UITGEGEVEN ALBUMS

Als van één serie meerdere albums gelijktijdig worden uitgegeven in dezelfde reeks en er is geen natuurlijke volgorde aan te geven (er zit geen volgorde in de verhalen en er staan geen volgnummers in of op de albums) worden de albums zo mogelijk gesorteerd op boeknummer. Het boeknummer is het op een na laatste deel van het ISB nummer, (het laatse deel/cijfer is het controlegetal). Zie ook 21.2 voor een uitleg van de samenstelling van het ISBN.

Als er ook geen ISB nummers in de boeken staan, moet het gezond verstand worden gebruikt

## 18 NUMMERTOEVOEGING

**Algemeen:**

Het veld Nr. toevoeging wordt gebruikt om varianten van items aan te kunnen geven. Voorbeelden van varianten zijn afwijkende covers, gelegenheidsimprinten en dergelijke.

Items kunnen alleen varianten zijn van elkaar als ze aan alle vier onderstaande voorwaarden voldoen:

- Er moet daadwerkelijk fysiek verschil zijn tussen de twee items zelf. Stickers, wikkels, inlegvellen en andere losse bijlagen veranderen niets aan het boek zelf en dergelijke items tellen dus niet mee als variant. Als er sprake is van bijlagen bij een deel van een oplage moet dit in het veld Bijzonderheden worden opgenomen.
- De items moeten in dezelfde albumreeks zitten en hetzelfde nummer in die albumreeks hebben.
- De items moeten van dezelfde Soort zijn. Hardcovers en softcovers zijn dus nooit varianten van elkaar.
- De items moeten in hetzelfde kalenderjaar zijn uitgebracht. De druk hoeft dus niet hetzelfde te zijn. Als er van een uitgave meerdere drukken in hetzelfde kalenderjaar zijn verschenen worden die ook als variant beschouwd.

Het is niet nodig dat de uitgeverij hetzelfde is. Met name bij comics worden varianten wel door verschillende uitgeverijen/imprints uitgebracht.

In een aantal zeer speciale gevallen kan het veld worden gebruikt voor iets anders dan het aangeven van varianten. Dit betreft bijvoorbeeld uitgaven waarbij het albumnummer niet een geheel getal is, zoals de comics met nummer ½. Dit wordt uitgebreid beschreven in het voorgaande hoofdstuk Nr. in albumreeks

**Hoe in te voeren.**

### 18.1 SCHRIJFWIJZE

We gebruiken standaard voor varianten de lettering a, b, c, d enzovoorts.

Binnen Lastdodo krijgen, als er varianten zijn, altijd alle varianten een letter mee. Dit wijkt af het Amerikaanse systeem, waar de standaard editie geen letter meekrijgt.

### 18.2 DOOR UITGEVER AANGEGEVEN

Als de uitgever de varianten zelf geletterd heeft, wat vooral bij comics (variant covers) nog wel eens voorkomt, houden we dat aan. Wel altijd in kleine letters, ook als de uitgever zelf hoofdletters gebruikt heeft.

### 18.3 NIET DOOR UITGEVER AANGEGEVEN

In andere gevallen krijgt de meest gangbare variant de letter a, de daaropvolgende de letter b enzovoorts. Bij comics wordt een Direct Sales editie als meest gangbaar beschouwd. Die krijgt dus de letter a en de News Stand editie krijgt de letter b.

### 18.4 VERSCHILLENDE DRUKKEN

Als er sprake is van verschillende drukken in het zelfde jaar krijgt de eerst verschenen druk de letter a. In het Amerikaanse systeem worden vaak alle herdrukken van een comic als variant beschouwd, ook als er vele jaren tussen de verschijningsdata zitten. Binnen Lastdodo dus alleen die herdrukken die in hetzelfde jaar zijn verschenen. Binnen Lastdodo zijn die letters nodig om ervoor te zorgen dat boeken met hetzelfde albumnummer en hetzelfde jaartal altijd op dezelfde wijze gesorteerd worden weergegeven in het overzichtsscherm.

## 19 AFBEELDINGEN

**Algemeen**

Hier kunnen 3 afbeeldingen worden geplaatst. De eerste is bedoeld voor de voorkant, de tweede voor de achterkant en de derde voor een eventuele bijlage of voor een pagina uit het album.

Het is erg belangrijk dat de juiste afbeeldingen bij de juiste varianten en drukken van albums worden geplaatst. Als je zelf een bepaalde herdruk hebt dan is het bijvoorbeeld niet de bedoeling om afbeeldingen daarvan (ook) toe te voegen bij eerste of andere drukken, zelfs niet als er bij die andere drukken nog geen afbeelding staat.

**Hoe in te voeren**

### 19.1 AFBEELDING 1

Afbeelding 1 is gereserveerd voor de voorkant van het item. Afbeelding 1 is verplicht.
Voor knipsels de eerste plaat of strook van het verhaal gebruiken, dit kan ook de introductie plaat of strook zijn

### 19.2 AFBEELDING 2

Afbeelding 2 is gereserveerd voor de achterkant van het item. Ook als die achterkant helemaal wit of zwart is. Iemand die het boek zelf niet heeft kan dat immers niet weten. Het gebruik van Afbeelding 2 is verplicht

Bij knipsels een afbeelding van de laatste strook of plaat van het verhaal gebruiken. Bij knipsels die uit slechts één strook of pagina bestaan zijn afbeelding 1 en 2 dus identiek.

Bij keerboeken, is het de bedoeling om de afbeelding van de ‘achterkant’ ook op de kop in te voeren, zodat aan de afbeeldingen te zien is dat het een keerboek betreft.

## 19.3 AFBEELDING 3

Afbeelding 3 is vrij. Als er sprake is van een bijlage kan afbeelding 3 het beste gebruikt worden voor een scan of foto van die bijlage.
Als er geen bijlage is, is het handig om hier een scan of foto van de colofon te plaatsen. Die bevat vaak veel informatie waarmee het item eenduidig geïdentificeerd kan worden.
Bij tijdschriften is ook een afbeelding van de inhoudsopgave te overwegen.
Bij boeken waar aan de buitenkant niet duidelijk is of het een stripboek is of alleen maar illustraties van stripfiguren bevat (zoals bijvoorbeeld veel Smurfen uitgaven) is een scan van een strippagina uit het boek handig. Bij keerboeken, waarbij afbeelding 2 op de kop staat kan op de plek van afbeelding 3 ook afbeelding 2 herhaald worden, maar dan rechtop. Natuurlijk alleen als die derde afbeelding niet nodig is voor belangrijkere zaken zoals een officiële bijlage.

Als er 'varianten' van het boek bestaan die op grond van de regels niet als zelfstandig item in de catalogus mogen kan als 3e afbeelding ook een foto/scan van zo'n 'variant' worden ingevoerd. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de Classics waar bij een gedeelte van de oplage een prijssticker met een verhoogde prijs heeft.
Het gebruik van afbeelding 3 is niet verplicht.

## 19.4 INVOERFORMATEN

Het scannen van albums levert de mooiste afbeeldingen op. Eventueel kunnen ook foto's worden toegevoegd. Gebruik zo nodig een simpel beeldbewerkingprogramma om onnodige witte randen weg te snijden en het item zo beeldvullend mogelijk te maken.

Gebruik een van de volgende formaten: .jpg, .gif, .png of .tiff. De maximale grootte die je kunt uploaden is 5 MB per foto. Wij raden aan om .jpg bestanden te gebruiken. Die zijn compact zodat het toevoegen van foto's veel sneller verloopt.

De maximale grootte waarin afbeeldingen worden getoond in het weergave scherm is 700 x 700 pixels. Foto's die groter zijn dan 700 pixels hoog of 700 pixels breed worden automatisch verkleind voor de online catalogus.

De maximale grootte in een gedrukte catalogus is 1000 X 1000 pixels, Het is dus wel zinvol om afbeeldingen van meer dan 700 pixels hoogte of breedte in te voeren, omdat dit mooiere resultaten geeft in een gedrukte catalogus. Meer dan 1000 pixels hoog of breed is echter niet zinvol.

## 19.5 HERGEBRUIK VAN AFBEELDINGEN

Het is niet toegestaan om bestaande afbeeldingen uit Lastdodo te hergebruiken voor nieuwe items.

Het is niet toegestaan om afbeeldingen van andere websites te hergebruiken. Ook niet van de website van de uitgever. Dergelijke afbeeldingen kunnen afwijken van de kaft van het echte boek zoals het in de winkels ligt, waardoor mensen ten onrechte denken dat er varianten bestaan en boeken dubbel worden ingevoerd.

# 20 BIJZONDERHEDEN

**Algemeen**

Dit veld is bedoeld voor alle informatie die van belang kan zijn voor de identificatie van het item en die je in de overige velden niet kwijt kunt.

Het is voldoende om slechts een van de taalvelden in te vullen als er bijzonderheden zijn. Het invullen van de andere talen mag natuurlijk wel en wordt ook zeer gewaardeerd. Vul wel de juiste taal in in het juiste veld.

**Hoe in te voeren**

## 20.1 BESLIST VERMELDEN

De volgende zaken moeten als ze relevant zijn altijd vermeld worden in het veld Bijzonderheden:

- Aanvullende informatie over de cover:
  **Linnen hardcover met stofomslag en wikkel in schuifdoos**
- Specifieke kenmerken van varianten:
  **Uitgever linksonder in rood op achtercover**
  **Geen logo op voorkaft**
- Foute en dubbele ISB nummers.
- Foute en geschatte jaartallen.
- Aanvullende informatie over de oplage.
- Informatie over bijlagen:
  **Eerste uitzet met wikkel**
  **Ter gelegenheid van… 100 exemplaren met bijbehorende ex-libris**

## 20.2 MISSCHIEN VERMELDEN

Sommige zaken zijn niet verplicht, maar mogen wel vermeld worden:

- De werkelijke druk bij herdrukken.
- Namen van inkleurders, vertalers en dergelijke.
- Informatie die zinvol is voor de identificatie, maar slecht uit de afbeeldingen te halen is of alleen in de colofon vermeld:
  **Copyright 1966, Depot 1968**
  **Laatste titel op backcover nr 37**

## 20.3 BESLIST NIET VERMELDEN

Gebruik het veld nooit om bijzonderheden van je specifieke eigen exemplaar op te nemen (dus NIET "in prima staat" of iets dergelijks). Die informatie kun je bij je eigen item kwijt als je het in je verzameling of shop hebt gezet.

Vervuil het veld niet met zaken die niets bijdragen aan de identificatie. Dus geen samenvattingen van de inhoud, biografieën van de auteur of wervende tekstjes uit de folder van de uitgever.

# 21 BIJLAGEN

## 21.1 GEBRUIK VAN HOOFDLETTERS IN TITELS

### 21.1.1 NEDERLANDSE TITELS

Alleen namen en de eerste letter van het eerste woord met een hoofdletter:

**De avonturen van Kuifje in Tibet**
**Het geheim van de Franse consul**

### 21.1.2 DUITSE TITELS

Als Nederlandse titels, met de aanvullende regel dat in het Duits ook zelfstandige naamwoorden met een hoofdletter worden geschreven:

**Die verlorene Ehre der Katharina Blum**

### 21.1.3 ENGELSE/AMERIKAANSE TITELS

Het eerste en laatste woord van een titel wordt altijd met hoofdletters geschreven. Alle andere woorden worden eveneens met een hoofdletter geschreven behalve de voeg- en lidwoorden of voorzetsels met vier letters of minder:

**The Uncanny Adventures of Batman and Robin in the Big City**
**Down and Out**

### 21.1.4 FRANSE TITELS

Bron: Anne-Marie Mortier – MajesculeInBiblio

Namen en de eerste letter van het eerste woord van de titel krijgen altijd een hoofdletter. Eventuele verdere hoofdletters hangen af van de zinsopbouw van de titel.

21.1.4.1 Als aan alle drie de volgende voorwaarden wordt voldaan:

1. de titel begint met een lidwoord.
2. De titel vormt geen volledige zin, maar bestaat alleen uit een los zelfstandig naamwoord of “samengesteld onderwerp”.
3. Het betreffende werk is geen wetenschappelijke of ‘technische’ publicatie.

dan krijgen ook het eerste zelfstandig naamwoord en alle voorafgaande bijvoeglijke naamwoorden een hoofdletter:

**Les Figures du discours**
**L'Insoutenable Légèreté de l’être**
**L’Incroyable et Triste Histoire de la candide Erendira et de sa grand-mère diabolique**

21.1.4.2 Als de titel meerdere zelfstandige naamwoorden bevat die door het nevenschikkend voegwoord “et” of “ou” als ‘symmetrie’ of tegenstelling van elkaar zijn bedoeld krijgt elk van die zelfstandige naamwoorden een hoofdletter:

**Le Rouge et le Noir**
**La Belle et la Bête**

21.1.4.3 Dubbele titels:

Als de titel een andere titel bevat of een combinatie is van twee titels worden bovenstaande regels op beide titels toegepast. Als de tweede titel met een lidwoord begint wordt dat lidwoord beschouwd als deel van het verbindingsstuk tussen de twee titels en niet als deel van de tweede titel en krijgt geen hoofdletter:

**Dom Juan ou le Festin de pierre** (le geen hoofdletter!)
**Émile ou De l'éducation**
**Battling le ténébreux ou la *M*ue périlleuse** (la geen hoofdletter !)

### 21.1.5 ITALIAANSE TITELS

Voor Italiaanse titels gelden dezelfde regels als voor Nederlandse titels, alleen namen en de eerste letter van het eerste woord met een hoofdletter

### 21.1.6 SPAANSE TITELS

21.1.6.1 Artistieke werken.

Hier gelden dezelfde regels als voor Nederlandse titels, alleen namen en de eerste letter van het eerste woord met een hoofdletter

**El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha**

21.1.6.2 Religieuze boeken

Alle zelfstandige en bijvoeglijke naamwoorden krijgen een hoofdletter

**el Antiguo Testamento**

21.1.6.3 Tijdschriften, kranten en collecties

Zowel de eerste letter van het eerste woord als alle zelfstandige en bijvoeglijke naamwoorden krijgen een hoofdletter.

**El Pais**
**Biblioteca de Grandes Autores Panameños**.

## 21.2 SAMENSTELLING ISBN VOOR NEDERLAND

De algemene structuur is (978)-LL-UUU-BBBB-C.
Waarbij LL de landcode is (90 of – heel beperkt – 94), UUU het uitgeversnummer (zie hieronder), BBBB het boeknummer (in principe door de uitgever zelf te bepalen) en C het controlegetal (zie helemaal onderaan).

Voor de 978-90- serie zijn de uitgeversnummers als volgt opgemaakt:
00-19: uitgeversnummer 2 cijfers, boeknummer 5 cijfers
200-499: uitgeversnummer 3 cijfers, boeknummer 4 cijfers
5000-6999: uitgeversnummer 4 cijfers, boeknummer 3 cijfers
8500-8999: uitgeversnummer 4 cijfers, boeknummer 3 cijfers
70000-79999: uitgeversnummer 5 cijfers, boeknummer 2 cijfers
800000-849999: uitgeversnummer 6 cijfers, boeknummer 1 cijfer
9000000-9999999: geen uitgeversnummer boeknummer 7 cijfers (incidentele uitgave).

Voor de 978-94- serie zijn de uitgeversnummers als volgt opgemaakt:
000-599: uitgeversnummer 3 cijfers, boeknummer 4 cijfers
6000-8999: uitgeversnummer 4 cijfers, boeknummer 3 cijfers
90000-99999: uitgeversnummer 5 cijfers, boeknummer 2 cijfers

Het 10-cijferig ISBN is gebruikt van 1970 tot 2007, vanaf 2007 is het 13-cijferig ISB-nummer leidend.

Berekening controlegetallen (verschillend voor 10-cijferig en 13-cijferig ISBN):

10-cijferig: 10xcijfer1 + 9xcijfer2+ 8xcijfer3+ 7xcijfer4+ 6xcijfer5 + 5xcijfer6 + 4xcijfer7 + 3xcijfer8 + 2xcijfer-9 + controlegetal moet een veelvoud van 11 zijn (controlegetal kan 0 tot 10 zijn, 10 wordt weergegeven met “X”).

13-cijferig: cijfer1 + 3xcijfer2 + cijfer3 + 3xcijfer4 + cijfer5 + 3xcijfer6 + cijfer7 + 3xcijfer8 + cijfer9 + 3xcijfer10 + cijfer11 + 3xcijfer12 + controlegetal moet een veelvoud van 10 zijn (controlegetal kan 0 tot 9 zijn)

## 21.3 LANDEN CODES VOLGENS ISO 3166

Onderstaande lijst is een beperkt overzicht. Voor een volledige lijst van alle codes kan het internet worden geraadpleegd , bijvoorbeeld http://en.wikipedia.org/wiki/ISO_3166-1 of http://www.iso.org/iso/country_codes.htm

| | |
|---|---|
| Belgie | BEL |
| Brazilie | BRA |
| China | CHN |
| Denemarken | DNK |
| Duitsland | DEU |
| Frankrijk | FRA |
| Groot Brittannië | GBR |
| Italie | ITA |
| Nederland | NLD |
| Noorwegen | NOR |
| Spanje | ESP |
| Verenigde staten | USA |
| Zweden | SWE |

## REVISIE OVERZICHT

| Versie | Datum | Nieuwe artikelen (*) | Gewijzigde artikelen (*) | Vervallen artikelen (**) |
|---|---|---|---|---|
| 1.0 | 18-11-2011 | | | |
| 2.0 | 19-10-2012 | 1.11, 1.12, 1.13<br>3.3<br>7.7<br>15.3.10<br>16.16<br>21.1.5,21.1.6,<br>21.3, 21.4 | 1.3, 1.4, 1.5, 1.7<br>3.1, 3.6<br>6.1, 6.4, 6.6, 6.8, 6.22, 6.28<br>9.3<br>14<br>15.1.1, 15.5.4<br>16.4, 16.5.2<br>19.2 | |
| 2.1 | 16-03-2013 | 3.3<br>15.4.4<br>17.3 | 1.3<br>6.26<br>15.4, 15.5.3<br>19.1, 19.2 | 6.1 |
| 3.0 | 25-11-2013 | 3.11<br>15.1.6<br>16.12 | 3.2, 3.5<br>6.4<br>15.1.1, 15.1.2, 15.3.2, 15.3.6, 15.3.11<br>16.1, 16.9, 16.13<br>19.2, 19.3 | |
| 3.1.1 | 13-12-2016 | 1.14 | 1.3, 1,4, 1.11<br>6.7<br>15.4.1, 15.4.2 15.4.3, 15.5.1, 15.5.3<br>19.3 | |
| 3.1.2 | 16-04-2018 | 6.14, 12.4 | | 6.10 |
| 4.0 | 10-08-2020 | Overgezet van Catawiki naar Lastdodo | | |

| Versie | Datum | Nieuwe artikelen (*) | Gewijzigde artikelen (*) | Vervallen artikelen (**) |
|---|---|---|---|---|
| 4.01 | 18-10-2022 | 2.2 | | |
| 4.1 | | 3.9, 6.7, 9.2, 10, 15.4.3, 15.5, 16.4 | 10.6, 15.5.5 | |
| 4.2 | 02-12-2022 | | 1.3 | |
| 4.2.1 | 18-01-2023 | | 1.5, 3.10, 6.27 | |
| 4.2.2 | 10-10-2023 | | 1.6, 1.8 | |

(*) nummer slaat op artikel in actuele versie

(**) nummer slaat op artikel in vorige versie